

Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал	3
I. Нийгмийн үзүүлэлт	6
1. Хүн ам	6
2. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд	6
3. Нийгмийн даатгал, халамж.....	8
4. Эрүүл мэнд	9
5. Гэмт хэрэг	11
II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт.....	13
1. Үнэ	13
Орон сууцны үнийн индекс	18
2. Мөнгө, зээл, үнэт цаас	19
3. Улсын нэгдсэн төсөв.....	23
4. Гадаад худалдаа	24
III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ	27
1. Бизнес регитрийн сан	27
2. Аж үйлдвэр	29
3. Их барилга	30
4. Тээвэр, холбоо	31
5. Хилээр нэвтэрсэн зорчигчид.....	33
IV. Бусад	34
1. Цаг уур, агаарын бохирдолт	34
V. Хавсралт хүснэгтүүд	36
VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм	56

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Үгийн товчлол:

I.1 Аймаг, нийслэл

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГО	Говь-Алтай
ДО	Дорноговь
ДД	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
ДА	Дархан-Уул
УБ	Улаанбаатар
ОР	Орхон
ГС	Говьсүмбэр

I.2 Бусад

ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ААНБ	Аж ахуйн нэгж, байгууллага
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХК	Хувьцаат компани
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
ББН	Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл
ЗБН	Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл

II. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

...	мэдээлэл байхгүй
0.0	маш бага тоо
-	гүйцэтгэл байхгүй.



**Монгол Улсын нийгэм,
эдийн засгийн байдал**
(2013 оны эхний улирлын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд 18872 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 18952 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 1211 эхээр буюу 6.9 хувиар, хүүхдийн тоо 1215 хүүхдээр буюу 6.9 хувиар өссөн байна. өслөө.

Энэ оны эхний улиралд нялхсын эндэгдэл 311 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17 хүүхэд буюу 5.8 хувиар өсч, 1-5 хүртэлх насандаа 58 хүүхэд эндэж, 1 хүүхэд буюу 1.7 хувиар буурчээ.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 35.2 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.9 мян.хүн буюу 29.7 хувиар буурчээ.

Нийгмийн даатгалд 2013 оны эхний улиралд 538.4 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 344.9 мянга буюу 64.1 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 193.5 мянга буюу 35.9 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 50.9 мянга буюу 10.4 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 38.1 мянга буюу 12.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 12.7 мянга буюу 7.0 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2013 оны эхний улиралд 53.7 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 21 хүнээр нэмэгдэж, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 9.5 тэрбум төг буюу 2 дахин нэмэгджээ.

Хүний хөгжил сангаас 2013 оны эхний улиралд 18 хүртэлх насны 868.1 мянган хүүхдэд 52.7 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 4.1 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.1 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

Халдварт өвчнөөр 2013 оны эхний улиралд 10538 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 458 хүн буюу 4.2 хувиар буурчээ.

Энэ нь салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 606 хүн буюу 69.5 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 422 хүн буюу 37.3 хувь, гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 526 хүн буюу 28.7 хувь, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 109 хүн буюу 8.9 хувиар өссөн хэдий ч вирүст гепатитаар өвчлөгчдийн тоо 1832 хүн буюу 64.7 хувиар буурснаас голлон шалтгаалжээ.

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд 6165 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 377 хэргээр буюу 6.5 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (256), хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг (144) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 2013 оны эхний улиралд 2076 хүн гэмтэж, 306 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 167 буюу 8.7 хувиар нэмэгдэж, нас барсан хүний тоо 48 буюу 13.6 хувиар буурсан байна.

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувь, оны эхнээс 3.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.8 хувиар өслөө. Ерөнхий индекс 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 1.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2) 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 7293.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 55.7 тэрбум төг буюу 0.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1188.9 тэрбум төг буюу 19.5 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 687.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 12.1 тэрбум төг буюу 1.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 39.3 тэрбум төг буюу 6.1 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 7383.6 тэрбум төг



болж, өмнөх сарынхаас 215.1 тэрбум төг буюу 3.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1602.1 тэрбум төг буюу 27.7 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 99.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 11.0 тэрбум төг буюу 9.9 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 38.5 тэрбум төг буюу 62.7 хувиар өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 308.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 2.7 тэрбум төг буюу 0.9 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.6 тэрбум төг буюу 3.6 хувиар буурсан байна.

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний улиралд 8.7 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 14.2 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний улиралд 1103.4 тэрбум төг, зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 1019.7 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 83.7 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2013 оны эхний улиралд 1103.2 тэрбум төг, урсгал зардал 986.9 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 116.3 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Т а т в а р ы н нийт орлого 46.5 тэрбум төг буюу 5.0 хувиар өсөхөд бусад татварын орлого 63.2 тэрбум төг буюу 37.8 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 11.9 тэрбум төг буюу 16.6 хувиар буурсан хэдий ч нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 43.0 тэрбум төг буюу 32.3 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 42.6 тэрбум төг буюу 12.5 хувь, орлогын албан татварын орлого 33.4 тэрбум төг буюу 15.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого 11.3 тэрбум төг буюу 10.4 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 6.5 тэрбум төг буюу 63.1 хувь, төсөвт газрын өөрийн орлого 5.1 тэрбум төг буюу 9.6 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого

5.0 тэрбум төг буюу 37.9 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 20.3 тэрбум төг буюу 2.8 дахин, хүү, торгуулийн орлого 6.6 тэрбум төг буюу 63.6 хувь, навигацын орлого 1.1 тэрбум төг буюу 10.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний улиралд 1019.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 85.1 тэрбум төг буюу 7.7 хувиар буурахад бараа, үйлчилгээний зардал 104.2 тэрбум төг буюу 27.0 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 20.7 тэрбум төг буюу 4.5 хувиар өссөн хэдий ч хөрөнгийн зардал 180.6 тэрбум төг буюу 82.9 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 28.9 тэрбум төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Монгол Улс 2013 оны эхний улиралд дэлхийн 104 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2014.2 сая ам.долл, үүнээс экспорт 809.2 сая ам.долл, импорт 1205.0 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны 3 дугаар сард 167.4 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2013 оны 3 дугаар сард 90.7 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.7 сая ам.долл буюу 45.8 хувиар буурчээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 321.5 сая ам.долл буюу 13.8 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 252.9 сая ам.долл буюу 17.3 хувь, экспортын хэмжээ 68.6 сая ам.долл буюу 7.8 хувиар буурчээ.

Экспортын 96.3 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна.

III. Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Том малын зүй бус хорогдол 2013 оны эхний улиралд улсын хэмжээнд 243.6 мян. толгойд хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 120.6



мян.толгой буюу 98.1 хувиар өссөн байна. Том малын зүй бус хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 11.5 мянга, үхэр 29.4 мянга, тэмээ 0.3 мянга, хонь 90.1 мянга, ямаа 112.3 мянга байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний улиралд 507.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 33.7 тэрбум төг буюу 7.1 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын газрын тос, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 21.8 хувиас 2.1 дахин, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын талх, металл цувимал, шар айраг, шингэн сүү, сүлжмэл эдлэл, жүүс, нарийн боов, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, амтат ус ундаа, металл бэлдэц, нэхий дээл, самнасан ноолуур зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 3.8 хувиас 4.5 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Барилга угсралт, их засварын ажил 2013 оны эхний улирлын байдлаар 27.4 тэрбум төг болж, 26.6 тэрбум төг буюу 97.1 хувь нь дотоодын, 0.8 тэрбум төг буюу 2.9 хувь нь гадаадын барилгын байгууллагуудад ногдож байна.

Барилга угсралт, их засварын ажил өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.3 тэрбум төг буюу 18.7 хувиар өсөхөд дотоодын байгууллагын гүйцэтгэсэн ажил 3.6 тэрбум төг буюу 15.7 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөллөө.

Бүх төрлийн тээврээр 2013 оны эхний улиралд 8.0 сая т ачаа, давхардсан тоогоор 88.5 сая зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 359.9 мян.т буюу 4.3 хувиар буурч, харин зорчигчдын тоо 12.4 сая хүн буюу 16.3 хувиар өсчээ.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 3 дугаар сард Орхон аймгийн Баян-Өндөр суманд орж 20.2 мм-т хүрчээ. Энэ оны 3 дугаар сард Дорноговь аймгийн Хөвсгөл суманд хамгийн их температур 23.0 хэм, Завхан аймгийн Отгон суманд хамгийн бага температур -34.0 хэм байлаа. Салхины хурд Говь-Алтай аймгийн Бугат, Өмнөговь аймгийн Булган суманд 40

м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 3 дугаар сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчимд 31 удаа, 13-р хороолол орчимд 30 удаа, 32-ын тойрог орчимд 17 удаа, Хархорин захын орчимд 11 удаа, 1-р хороолол орчимд 6 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 25 удаа, Баруун дөрвөн зам, 13-р хороолол орчимд тус бүр 17 удаа, 1-р хороолол орчимд 16 удаа, Хархорин захын орчимд 4 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 29 удаа, Хархорин захын орчимд 22 удаа, 13-р хороолол, 32-ын тойрог орчимд тус бүр 20 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 17 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна.

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний улиралд 1125 удаа гарсны улмаас 21 хүн амь насаа алдаж, 135.7 мян.толгой мал,амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний улиралд объектын түймэр 1062 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 21 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 17 удаа, ой, хээрийн түймэр, гол, нуурын усанд хүн унасан осол тус бүр 4 удаа, хүчтэй салхи шуурга, үер, бичил уурхайн нурангины осол тус бүр 3 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол тус бүр 2 удаа, зуд, малын халдварт маеди весна өвчин, малын гоц халдварт цэцэг өвчин, сум галт хэрэгслийн осол тус бүр 1 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас объектын түймэрт 5.2 тэрбум төгрөг, хүчтэй салхи шуурганд 350.1 сая төгрөг, мал, амьтны халдварт галзуу өвчинд 9.8 сая төгрөг, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осолд 3.2 сая төгрөгийн хохирол иргэн болон байгууллагад учирсан байна.



Зураг I.1

I. Нийгмийн үзүүлэлт

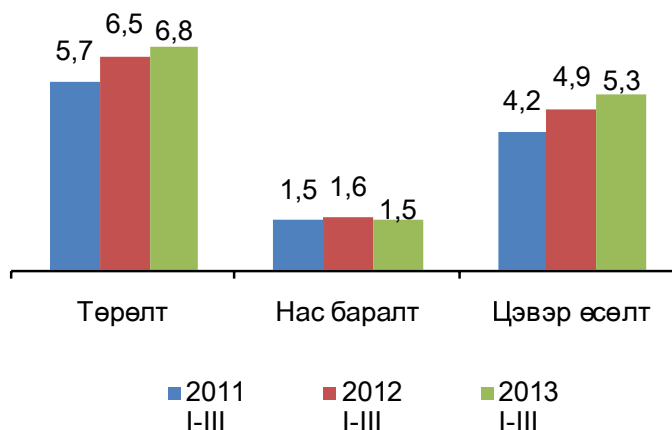
I.1 Хүн ам

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улирлын байдлаар 18872 эх амаржиж, 18952 хүүхэд төрүүлсэн байна. 1000 хүнд ногдох төрөлт 6.8, нас баралт 1.5, ердийн цэвэр өсөлт 5.3 болов (Зураг I.1). Өмнөх оны мөн үеийнхээс 1000 хүнд ногдох төрөлт 0.3 пунктээр нэмэгдэж, нас баралт 0.1 пунктээр буурч, хүн амын ердийн цэвэр өсөлт 0.4 пунктээр өслөө.

Улсын дунджаас 1000 хүнд ногдох төрөлт Дархан-Уул (0.1 пунктээр), Ховд (0.2), Увс болон Орхон (тус тус 0.3), Баян-Өлгий (0.4), Хөвсгөл (0.5), Дорнод (0.6), Баянхонгор (1.0), Говьсүмбэр (2.0) аймаг болон хотод дээгүүр, Говь-Алтай (0.2 пунктээр), Өвөрхангай (0.3), Дорноговь (0.4), Архангай (0.7), Өмнөговь (0.7), Хэнтий (0.8), Дундговь (1.0), Сүхбаатар (1.2), Завхан (1.4), Сэлэнгэ (2.3), Булган (2.4), Төв (3.6) аймагт доогуур байна.

Улсын дунджаас 1000 хүнд ногдох нас баралт Завхан, Баянхонгор, Өвөрхангай, Дундговь (тус тус 0.1 пунктээр), Хөвсгөл, Сүхбаатар (тус тус 0.3) аймагт дээгүүр, Дорноговь, Архангай, Ховд, Говь-Алтай (тус тус 0.1), Орхон (0.2), Баян-Өлгий, Өмнөговь (тус тус 0.3), Төв,

Төрөлт, нас баралт, ердийн цэвэр өсөлт, 1000 хүнд ногдохоор, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар



Эх сурвалж: Эрүүл Мэндийн Яамны мэдээлэл

Хэнтий, Сэлэнгэ (0.4), Булган (0.5), Говьсүмбэр (0.7) аймагт доогуур, Увс, Дархан-Уул, Дорнод аймгууд болон Улаанбаатар хотод улсын дундаж түвшинд байна.

Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт Говьсүмбэр (2.7 пунктээр), Баянхонгор (0.9), Орхон (0.5), Баян-Өлгий (0.7), Дорнод (0.6), Ховд (0.3), Увс (0.3), Хөвсгөл (0.2), Дархан-Уул (0.1) аймаг болон Улаанбаатар (0.7) хотод улсын дунджаас дээгүүр, бусад аймагт доогуур байна.

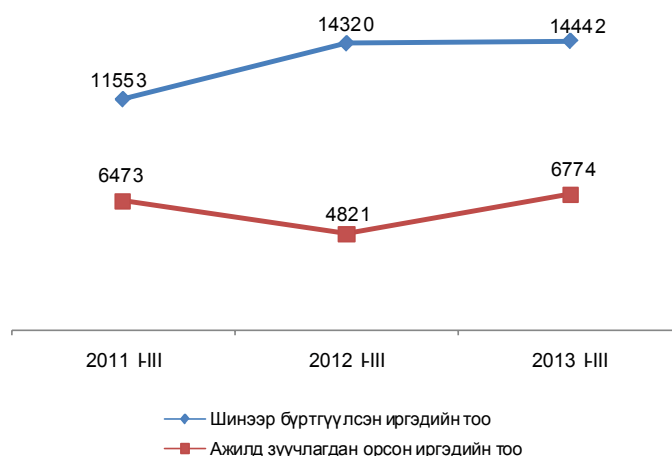
I.2 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 35.2 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.9 мян.хүн буюу 29.7 хувиар, 2013 оны 2 дугаар сарынхаас 2.1 мян.хүн буюу 5.7 хувиар буурсан байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 18.0 мянга буюу 51.2 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.2 пунктээр өсчээ. Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөрийн хэлтэст 2013 оны эхний улиралд ажилгүй 14.4 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 6.8 мян. иргэн ажилд зуучлагдан орж, 8.8 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.2).

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.5 хувийг магистр, доктор, 24.8 хувийг дипломын болон бакалаврын, 6.3 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 7.3 хувийг техникийн болон мэргэжлийн,

Зураг I.2

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар



42.1 хувийг бүрэн дунд, 14.2 хувийг суурь, 3.8 хувийг бага боловсролтой, 1.0 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна (Зураг



1.3). Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 20.8 мянга буюу 59.2 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Төв, Ховд, Баянхонгор, Өвөрхангай, Говь-Алтай, Дорнод, Өмнөговь, Орхон, Сүхбаатар, Архангай, Говьсүмбэр аймагт улсын дунджаас 0.1-12.4 пунктээр их байна.

Ажлын шинэ байр

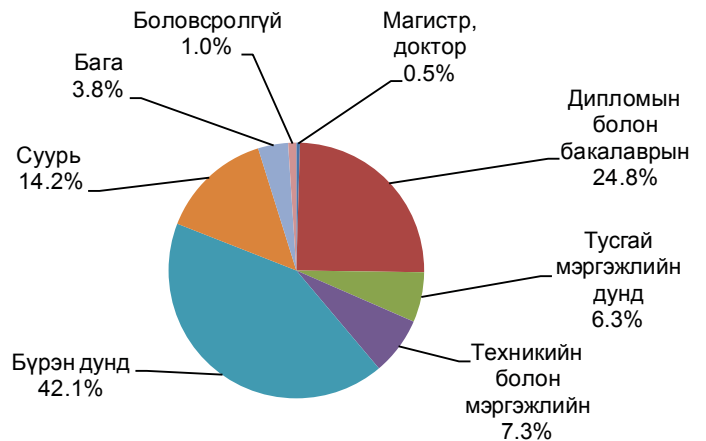
Хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2013 оны эхний улиралд 7690 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 3820 буюу 49.7 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ангилбал 3.6 хувийг хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагааны, 4.2 хувийг уул уурхай, олборлолтын, 5.1 хувийг тээвэр агуулахын үйл ажиллагааны, 5.2 хувийг хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын, 5.7 хувийг боловсролын, 8.5 хувийг төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгааллын, 10.4 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 11.1 хувийг үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 14.3 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 14.4 хувийг бусад, 17.5 хувийг барилгын салбарын ажиллагчид эзэлж байна (Зураг 1.4).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 1308 буюу 17.0 хувь нь 15-24 насны, 2928 буюу 38.1 хувь нь 25-34, 1866 буюу 24.3 хувь нь 35-44, 1467 буюу 19.1 хувь нь 45-59, 121 буюу 1.5 хувь нь 60 ба түүнээс дээш насны хүмүүс байна. (Зураг 1.5).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 0.5 хувь нь зэвсэгт хүчний ажил мэргэжилтэй, 2.5 хувь нь техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн, 4.6 хувь нь менежер, 4.7 хувь нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 4.9 хувь нь хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын мэргэшсэн ажилтан, 6.2 хувь нь машин механизм, төхөөрөмжийн операторч, угсрагч, 13.3 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний ажилтан, 16.9 хувь нь энгийн ажил, мэргэжил, 21.2 хувь нь мэргэжилтэн, 25.2 хувь нь үйлдвэрлэл, барилга, гар урлал, холбогдох ажил, үйлчилгээний мэргэжилтэй хүмүүс байна.

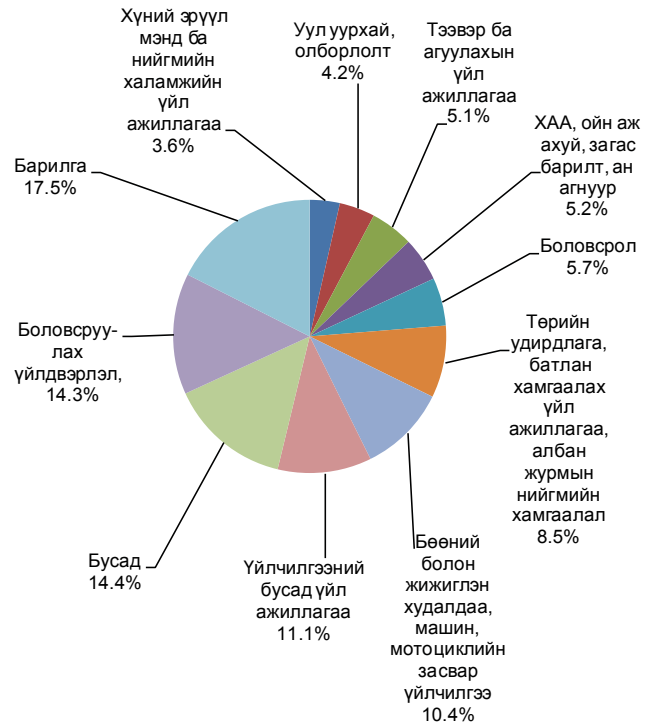
Зураг 1.3

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст



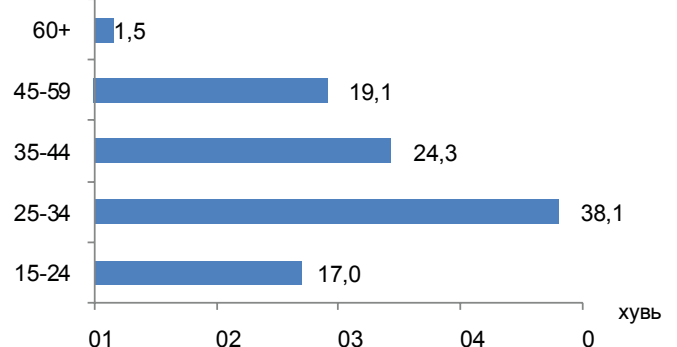
Зураг 1.4

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, 2013 оны эхний улирлын байдлаар



Зураг-1.5

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, насны бүлгээр, дүнд эзлэх хувиар, 2013 оны эхний улиралд





I.3 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний улиралд 307.9 тэрбум төг, зарлага 270.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 86.2 тэрбум төг буюу 38.9 хувь, зарлага 113.4 тэрбум төг буюу 72.4 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 86.2 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 483.3 сая төг буюу 7.3 хувиар буурсан хэдий ч тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 74.7 тэрбум төг буюу 48.2 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 7.1 тэрбум төг буюу 94.8 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн орлого 3.2 тэрбум төг буюу 25.1 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 1.7 тэрбум төг буюу 4.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Харин нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2013 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 113.4 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 96.9 тэрбум төг буюу 81.5 хувиар, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 5.6 тэрбум төг буюу 25.5 хувиар ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 4.6 тэрбум төг буюу бараг 4 дахин өссөн нь голлон нөлөөлөв.

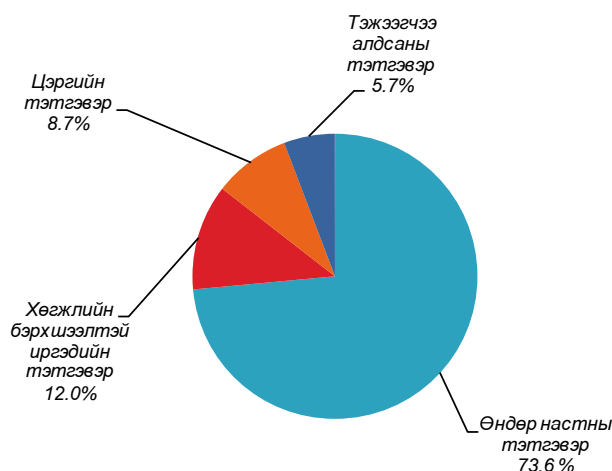
Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2013 оны эхний улиралд 200.4 тэрбум төг болсны 73.6 хувийг өндөр настны тэтгэвэр, 12.0 хувийг хөгжлийн

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний улиралд 150.0 мян.хүнд 30.9 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 9.6 мян.хүн буюу 6.1 хувиар буурч, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 14.1 тэрбум төг буюу 84.6 хувиар өсчээ.

Зураг-I.6

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, 2013 оны эхний улирлын байдлаар



бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр, 8.7 хувийг цэргийн тэтгэвэр, 5.7 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс өндөр настны тэтгэвэр 75.9 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 71.0 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр 81.5 хувь, цэргийн тэтгэвэр 59.1 хувиар өсчээ. (Зураг I.6)

Нийгмийн даатгалд 2013 оны эхний улиралд 538.4 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 344.9 мянга буюу 64.1 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 193.5 мянга буюу 35.9 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 50.9 мянга буюу 10.4 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 38.1 мянга буюу 12.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 12.7 мянга буюу 7.0 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 45.7 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 35.8 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 8.5 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 8.9 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 1.1 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн

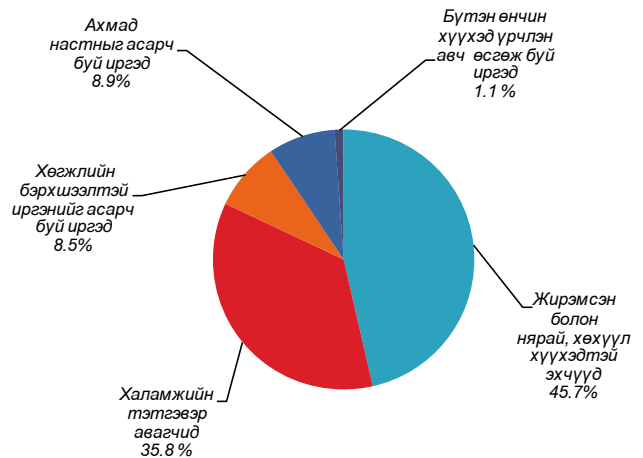


авч өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.7).

Зураг-I.7

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний улиралд олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 18.2 тэрбум төг буюу 58.8 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 8,5 тэрбум төг буюу 27.7 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд, 2.0 тэрбум төг буюу 6.4 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 1.9 тэрбум төг буюу 6.1 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 301.2 сая төг буюу 1.0 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна. (Зураг I.8).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, 2013 оны эхний улирлын байдлаар

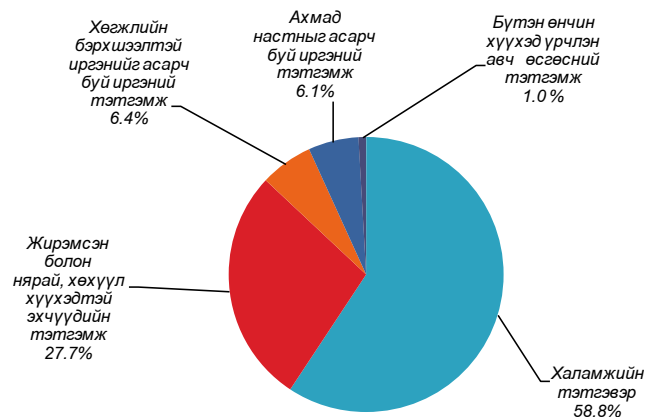


Зураг-I.8

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2013 оны эхний улиралд 53.7 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 21 хүнээр нэмэгдэж, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 9.5 тэрбум төгрөгөөр буюу 2 дахин нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн бүтэц, 2013 оны эхний улирлын байдлаар

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 199.7 мян.хүн хамрагдсаны 11.8 хувь нь ахмад настан, 1.4 хувь нь алдар цолтой ахмад настан, 4.0 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 82.1 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 0.7 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд байна.



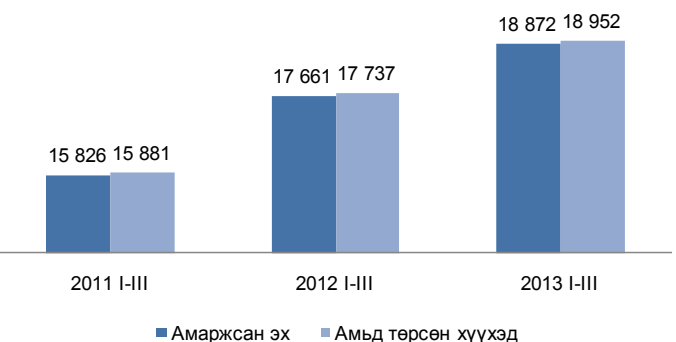
Хүний хөгжил сангаас 2013 оны эхний улиралд 18 хүртэлх насны 868.1 мянган хүүхдэд 52.7 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 4.1 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.1 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

Зураг-I.9

1.4 Эрүүл мэнд

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд 18872 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 18952 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 1211 эхээр буюу 6.9 хувиар, хүүхдийн тоо 1215 хүүхдээр буюу 6.9 хувиар өссөн байна. (Зураг I.9).



Энэ оны эхний улиралд нялхсын эндэгдэл 311 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17 хүүхэд буюу 5.8 хувиар өсч, 1-5 хүртэлх



насандаа 58 хүүхэд эндэж, 1 хүүхэд буюу 1.7 хувиар буурчээ (Зураг I.10).

Жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 8 эх эндсэн байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2013 оны эхний улиралд 16 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Говь-Алтай (34), Сүхбаатар (34) аймагт улсын дунджаас 18 хүүхдээр, Хөвсгөл (28), Баянхонгор (28), Архангай (25) аймагт 9-12 хүүхдээр, Баян-Өлгий (22), Өмнөговь (20), Увс (19), Дорноговь (18), Дундговь (18), Ховд (17), Завхан (17) аймагт 1-6 хүүхдээр илүү байна.

Тав хүртэлх насны* хүүхдийн эндэгдэл 2013 оны эхний улиралд 369 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16 хүүхдээр нэмэгдсэн байна. Харин 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 19 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан байна.

Халдварт өвчнөөр 2013 оны эхний улиралд 10538 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 458 хүн буюу 4.2 хувиар буурчээ. Энэ нь салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 606 хүн буюу 69.5 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 422 хүн буюу 37.3 хувь, гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 526 хүн буюу 28.7 хувь, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 109 хүн буюу 8.9 хувиар өссөн хэдий ч вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 1832 хүн буюу 64.7 хувиар буурсанаас голлон шалтгаалжээ.

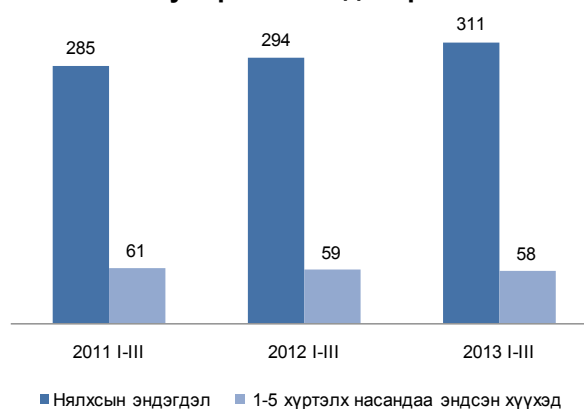
10 000 хүн тутамд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний улиралд дунджаар 38 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хүнээр буурав (Зураг I.11).

Энэ оны эхний улиралд ХДХВ/ДОХ-ын тохиолдол 4 илэрч, улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 131 болов.

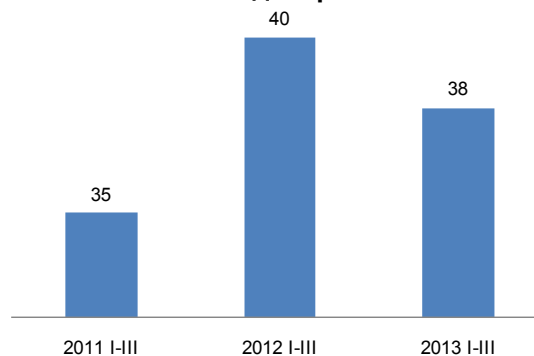
Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд 4060 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 412 хүн буюу 9.2 хувиар буурчээ (Зураг I.12). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний улиралд 999 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 92 хүн буюу 8.4 хувиар буурав. Энэ нь нийт нас баралтын 24.6 хувийг эзэлж байна.

Энэ оны эхний улиралд 185.8 мян.хүн

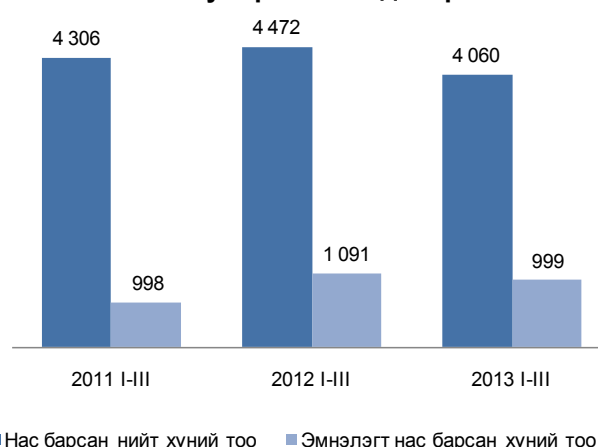
Зураг-I.10
Эндсэн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар



Зураг-I.11
10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар



Зураг-I.12
Нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар



эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2353 хүн буюу 1.3 хувиар буурчээ.

Хувийн эмнэлгүүд 2013 оны эхний улиралд 314.7 мян.хүнд үйлчилж 11.2 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.3 хувиар буурч, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 20.4 хувиар өсөв.



I.6 Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд 6165 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 377 хэргээр буюу 6.5 хувиар өсчээ. (Зураг I.13). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (256), хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг (144) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

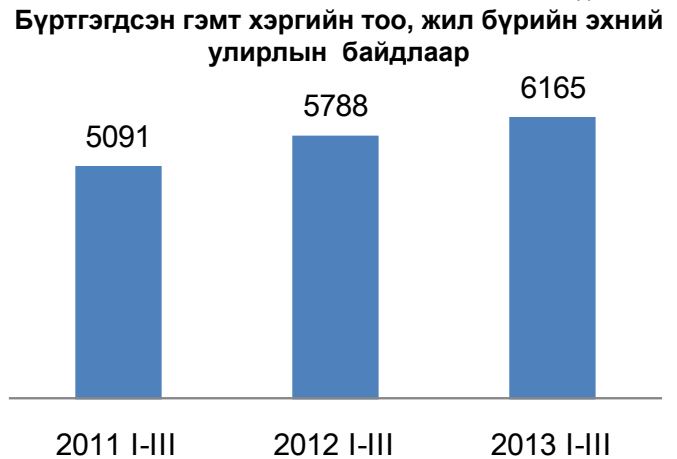
Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 60.4 хувь нь нийслэлд, 39.1 хувь нь аймгуудад, 0.3 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.2 хувь нь иргэний агаарын тээврийн салбар болон бусад газарт 2013 оны эхний улиралд бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 47.3 хувийг хүндэвтэр, 43.4 хувийг хөнгөн, 7.4 хувийг хүнд, 1.9 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх 3.1 пунктээр өсч, хүндэвтэр хэргийнх 1.0 пункт, хүнд хэргийнх 1.5 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.6 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.14).

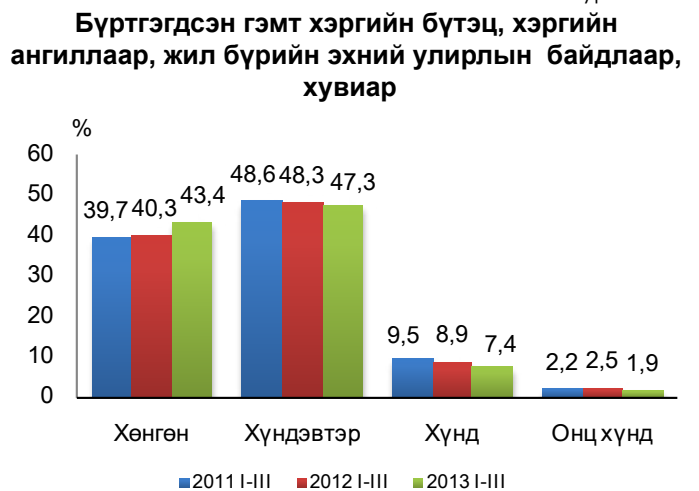
Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Сүхбаатар аймагт 61.2 хувь, Булган аймагт 43.1 хувь, Дорнод аймагт 35.3 хувь, Баянхонгор аймагт 27.8 хувь, Орхон аймагт 27.5 хувь, Төв аймагт 20.8 хувь, Ховд аймагт 19.8 хувь, Баян-Өлгий аймагт 9.6 хувь, Архангай аймагт 2.0 хувь, Улаанбаатар хотод 14.9 хувиар нэмэгдсэн бол Хэнтий аймагт 43.8 хувь, Говьсүмбэр аймагт 35.6 хувь, Дундговь аймагт 28.0 хувь, Говь-Алтай аймагт 25.4 хувь, Өвөрхангай аймагт 22.4 хувь, Завхан аймагт 22.3 хувь, Увс аймагт 20.5 хувь, Сэлэнгэ аймагт 18.6 хувь, Дорноговь аймагт 14.2 хувь, Хөвсгөл аймагт 7.0 хувь, Өмнөговь аймагт 6.2 хувь, Дархан-Уул аймагт 3.9 хувь хувиар буурчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 2583 хэргийн 1237 буюу 47.9 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 пунктээр, нийслэлийн хэмжээнд 3.1 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.15).

Зураг-I.13

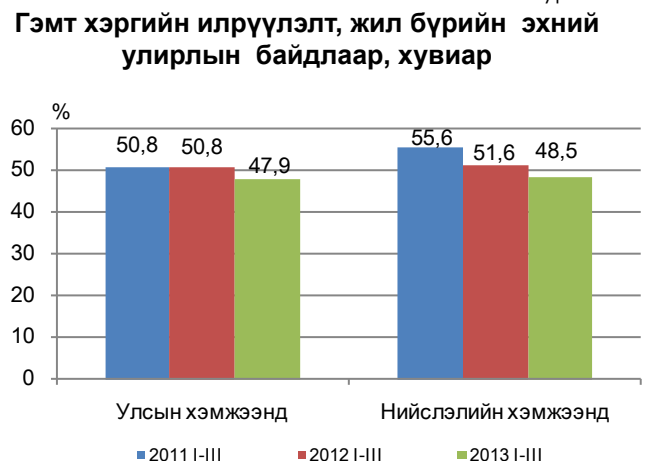


Зураг-I.14



Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 78 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 102 хэрэг буюу 56.7 хувиар буурсан байна. Малын хулгайн 337 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 5.5 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 156 хэрэг буюу 31.6 хувиар буурчээ.

Зураг-I.15





Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 2013 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 52.5 хувь, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 38.6 хувиар, бүлэглэн үйлдэгдсэн хэрэг 3.6 хувиар нэмэгджээ.

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох гэмт хэргийн тоо улсын дунджаар 2013 оны эхний улиралд 33 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хэрэг буюу 6.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эзлэх хувь 2013 оны эхний улиралд 13.1 хувь болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 пункт, оюутан сурагчдынх 7.0 хувь болж 0.4 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.1 хувь болж 0.2 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 2.1 хувь болж 0.5 пунктээр нэмэгдэж, харин аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдынх 10.0 хувь болж 0.9 пункт, ажилгүй иргэдийнх 54.2 хувь болж 1.4 пункт, малчдынх 8.3 хувь болж 2.1 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.16).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 30.8 хувь нь гэр, орон сууцанд, 20.0 хувь нь гудамж, талбайд, 15.4 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.2 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 5.9 хувь нь авто замд, 2.3 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.5 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.0 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 15.9 хувь нь бусад газарт 2013 оны эхний улиралд үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 2076 хүн гэмтэж, 306 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 167 буюу 8.7 хувиар нэмэгдэж, нас барсан хүний тоо 48 буюу 13.6 хувиар буурсан байна. (Зураг I.17).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2013 оны эхний улиралд 31.8 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 7.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 16.7 тэрбум төг буюу 2.1 дахин, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 4.0 тэрбум төг буюу 2.1 дахин өссөн байна. (Зураг I.18). Нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ өсөхөд төрийн өмчийн байгууллагад учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлт 3.4 тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлөв. Гэмт

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2013 оны эхний улиралд 4857 байгаагийн 270 буюу 5.6 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 664 буюу 13.7 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Гэмт хэрэгт холбогдогчдын 5.3 хувь нь өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс байгаа бөгөөд тэдгээрийн эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 пунктээр нэмэгджээ.

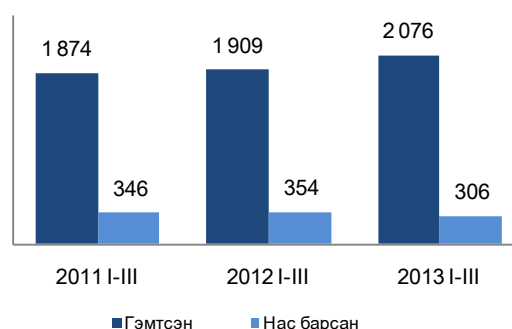
Зураг-I.16

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, хувиар



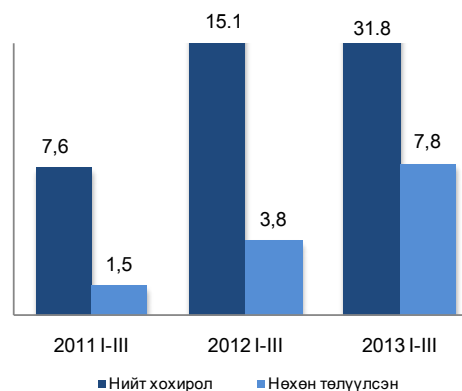
Зураг-I.17

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар



Зураг-I.18

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, тэрбум





хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 43.0 бус, 13 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, хувь буюу 13.7 тэрбум төг нь төрийн өмчид байгууллага байна. Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд ногдож байна.

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 31.7 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 3.7 мян.хүн 2013 оны эхний улиралд 5801 байгаагийн 303 баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс буюу 5.2 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 2291 эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 1.6 мянга буюу 5.3 буюу 39.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. хувь, баривчлагдсан хүний тоо 333 буюу 10.0

Гэмт хэргийн улмаас нийт 42 байгууллагад хувиар өссөн байна. хохирол учирсны 26 нь төрийн, 3 нь төрийн

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 0.5 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 1.0 хувь, 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 1.9 хувь, хувь, оны эхнээс 3.6 хувь, өмнөх оны мөн тээврийнх 0.3 хувь, зочид буудал, нийтийн үеийнхээс 9.8 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1). хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 1.9 хувь,

Ерөнхий индекс 2013 оны 3 дугаар сард бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.8 хувиар өсч, өмнөх сарынхаас 0.8 хувиар өсөхөд хүнсний харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 1.8 бүлгийн үнэ 0.4 хувиар буурч, эдгээрээс бусад хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ. бүлгийн үнэ өөрчлөлтгүй байв.

Хүснэгт-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	хувь		
		2013 III 2012 III	2013 III 2012 XII	2013 III 2013 II
Ерөнхий индекс	100,0	109,8	103,6	100,8
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29,3	107,8	109,6	101,8
Согтууруулах ундаа, тамхи	3,2	150,4	100,8	100,2
Хувцас, бөс бараа, гутал	16,1	113,4	101,5	100,5
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12,3	111,1	98,1	99,6
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4,7	109,6	102,8	101,0
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3,6	108,2	102,9	101,9
Тээвэр	12,2	103,2	102,3	100,3
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4,4	99,0	99,8	100,0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2,8	100,9	100,1	100,0
Боловсролын үйлчилгээ	4,7	115,2	100,0	100,0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2,6	115,5	105,8	101,9
Бусад бараа, үйлчилгээ	4,1	106,1	101,2	100,8

Хэрэглээний үнийн улсын индекс зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны 2013 оны 3 дугаар сард оны эхнээс 3.6 хувь үйлчилгээнийх 5.8 хувиар нэмэгдсэн байна. өссөнөөс хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны Харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний үнэ дүнгээрээ 9.6 хувь, гэр ахуйн тавилга, бүлгийн үнэ 1.9 хувь, холбооны хэрэгсэл, барааных 2.8 хувь, тээврийн бүлгийнх 2.3 хувь, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийнх 0.2 хувиар эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 2.9 хувь, буурчээ.



Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 3 дугаар сард оны эхнээс 7.6 хувиар өссөн бол 2013 оны 3 дугаар сард 3.6 хувь болж, өсөлт 4.0 пунктээр саарсан байна (Зураг II.1).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас Баян-Өлгий, Увс аймагт 0.2-0.9 хувиар буурч, бусад аймаг, нийслэлд 0.1-2.1 хувиар өсчээ (Зураг II.2).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас баруун бүсэд 0.1 хувь, хангайн бүсэд 1.2 хувь, төвийн бүсэд 0.9 хувь, зүүн бүсэд 1.1 хувиар өссөн байна.

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас Ховд (4.1%), Дундговь (1.4%), Архангай (1.1%), Орхон (0.3%), Увс (0.1%) аймагт буурч, Өмнөговь аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 15 аймагт 0.7-20.2 хувиар өсчээ. Өвөрхангай (20.2%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байв.

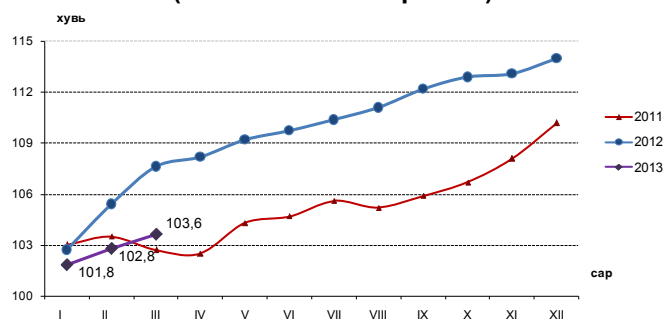
Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ Өвөрхангай (2.2%), Завхан (2.0%), Баян-Өлгий (0.9%), Төв (0.1%), Увс (0.1%) аймагт буурч, Дорноговь, Дархан-Уул, Говьсүмбэр аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 13 аймагт 0.1-5.4 хувиар өссөн байна. Хөвсгөл (5.4%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ Өвөрхангай (9.3%), Дархан-Уул (8.3%), Увс (7.0%), Төв (6.3%), Дорнод (3.4%), Сүхбаатар (1.9%), Сэлэнгэ (1.0%), Архангай (0.6%), Өмнөговь (0.1%) аймагт буурч, Булган, Говь-Алтай, Дорноговь, Орхон, Говьсүмбэр аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 5 аймагт 0.2-9.7 хувиар өссөн байна. Баянхонгор (9.7%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ Архангай (15.2%), Дундговь (6.3%), Орхон (5.5%), Өмнөговь (5.4%), Завхан (4.8%), Хэнтий (1.9%), Хөвсгөл (1.0%), Баян-Өлгий (0.2%), Сүхбаатар (0.1%) аймагт буурч, Говьсүмбэр аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 11

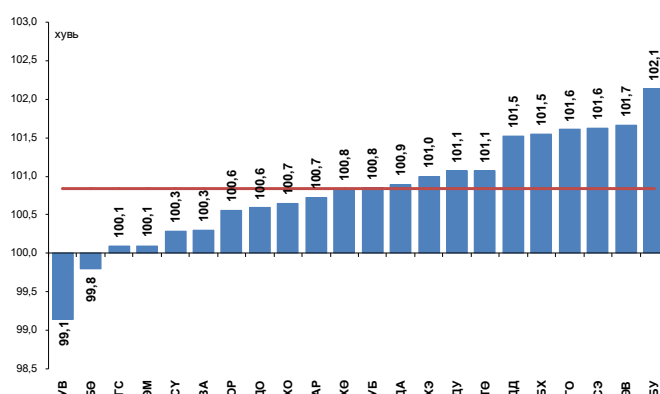
Зураг-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (өмнөх оны 12 сар =100)



Зураг-II.2

Хэрэглээний үнийн индекс, нийслэл, аймгаар, 2013 оны 3 дугаар сард (өмнөх сар =100%)



аймагт 0.1-13.6 хувиар өсчээ. Ховд (13.6%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас Булган аймагт хамгийн их буюу 2.1 хувиар өсчээ. Тус аймагт үнэ өсөхөд хүнсний барааны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 3.0 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 6.2 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 3.8 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Увс аймагт хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх сарынхаас 0.9 хувиар буурахад орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнэ 3.4 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.



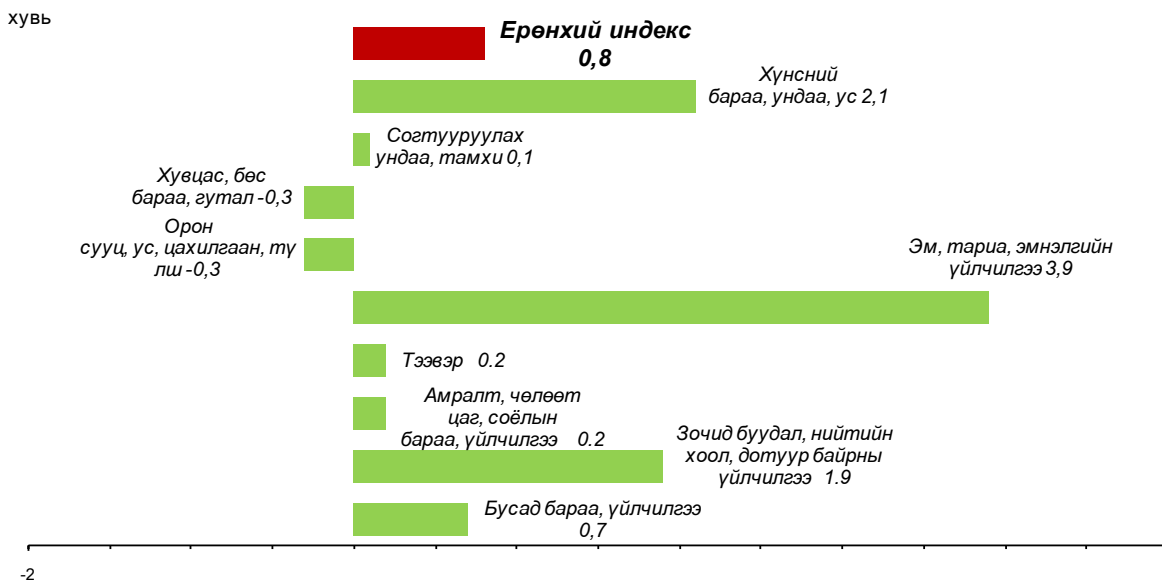
Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 1.9 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.7 2013 оны 3 дугаар сард Улаанбаатар хотод хувиар өсч, харин хувцас, бөс бараа, гутлын өмнөх сарынхаас 0.8 хувь, оны эхнээс 3.6 хувь, бүлгийнх болон орон сууц, ус, цахилгаан, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.4 хувиар өслөө. түлшнийх тус бүр 0.3 хувиар буурч, эдгээрээс

Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс 2013 бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн дүн оны 3 дугаар сард Улаанбаатар хотод өмнөх өөрчлөлтгүй байв (Зураг II.3).

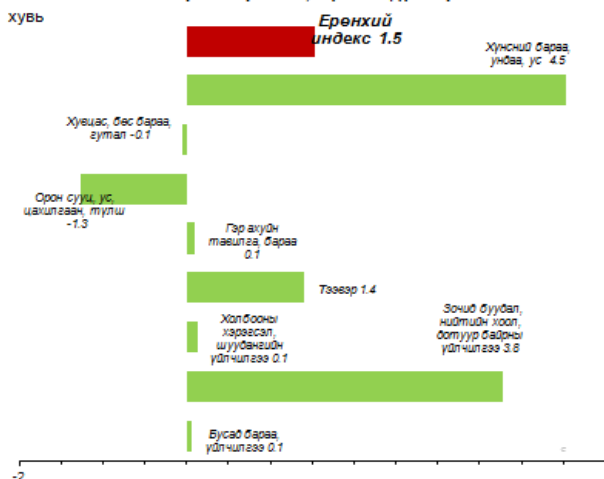
сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, Улаанбаатар хотод 2013 оны 3 дугаар сард усны бүлгийн үнэ 2.1 хувиар нэмэгдсэн нь өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 голлон нөлөөлжээ. Түүнчлэн согтууруулах нэрийн бараа, үйлчилгээний 25.5 хувийнх нь ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 0.1 хувь, эм тариа, үнэ өсч, 8.8 хувийнх нь буурч, 65.7 хувийнх нь эмнэлгийн үйлчилгээнийх 3.9 хувь, тээврийнх үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон болон амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, хүнсний 93 нэрийн барааны 46.2 хувь буюу 43 үйлчилгээнийх тус бүр 0.2 хувь, зочид буудал, нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ. нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх

Зураг-II.3

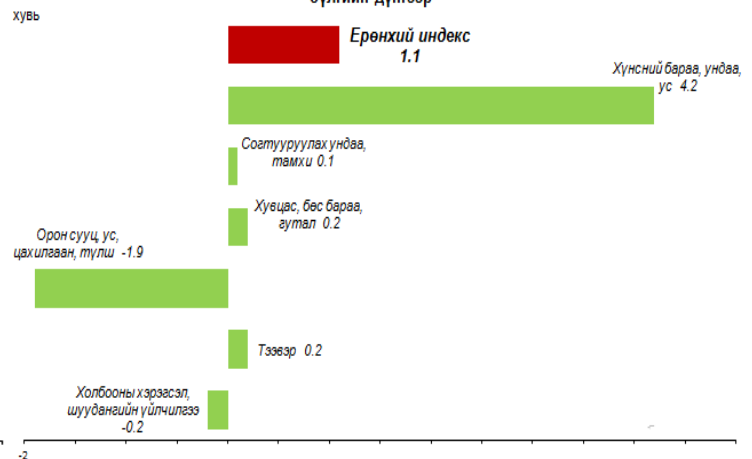
Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 3 дугаар сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр, хувиар



Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 1 дүгээр сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр



Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 2 дугаар сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр





**Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 3 дугаар сарын индекс
нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт**

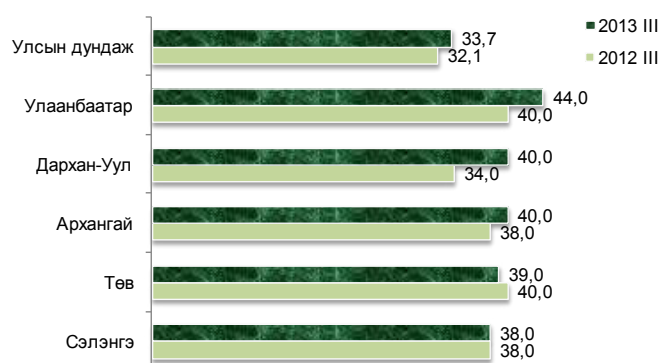
Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	2,1	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ 4.2 хувь, мах, махан бүтээгдэхүүнийх 1.7 хувь, сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийх 4.7 хувь, хүнсний бусад барааных 2.9 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0,1	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд оргилуун дарсны үнэ 3.6 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.
Хувцас, бөс бараа, гутал	-0,3	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнийн бууралтад гутлын дэд бүлгийн үнэ 2.1 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	-0,3	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнийн бууралт нь ханын цаасны үнэ 8.8 хувь, түлшний 1 шуудай модны үнэ 1.4 хувь, нүүрснийх 2.1 хувиар буурсантай холбоотой байна.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3,9	Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн өсөлтөд амбулаторийн үйлчилгээний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 16.3 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.
Тээвэр	0,2	Тээврийн бүлгийн үнийн өсөлтөд УБ-Бээжингийн онгоцны тийзийн үнэ 4.8 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөллөө.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0,2	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд хошин урлагийн тоглолтын тасалбарын үнэ 11.1 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	1,9	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд цайны газрын хоолны үнэ 2.7 хувь, зочид буудлын хоногийн хөлс 12.5 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0,7	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд хувь хүний эд зүйл, хэрэглэлийн дэд бүлгийн үнэ 2.5 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 3 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Ховд, Баянхонгор, Говьсүмбэр, Сүхбаатар аймагт хамгийн бага буюу 20.0-27.5 мян.төг; Төв, Архангай, Дархан-Уул, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 39.0-44.0 мян.төг; адууны ширнийх Увс, Өмнөговь, Баянхонгор, Говь-Алтай, Сүхбаатар аймагт хамгийн бага буюу 20.0-25.0 мян.төг; Орхон, Дундговь, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 40.0-42.0 мян.төг; ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ

Зураг-II.4

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 3 дугаар сард, мян.төг





Баян-Өлгий, Ховд, Өмнөговь, Баянхонгор, Завхан аймагт хамгийн бага буюу 45.0-52.0 мян.төг; Орхон, Булган, Сүхбаатар, Хэнтий, Дорнод аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 65.0-71.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Булган, Завхан, Сэлэнгэ, Дархан-Уул аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 0.5-5.0 мян.төг буюу 1.4-14.3 хувиар өсч, Төв, Говьсүмбэр, Ховд, Өвөрхангай, Сүхбаатар, Баянхонгор, Орхон аймагт өмнөх сарынхаас 2.0-10.0 мян.төг буюу 4.9-28.6 хувиар буурч, Архангай, Хөвсгөл, Дундговь, Дорнод, Хэнтий аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

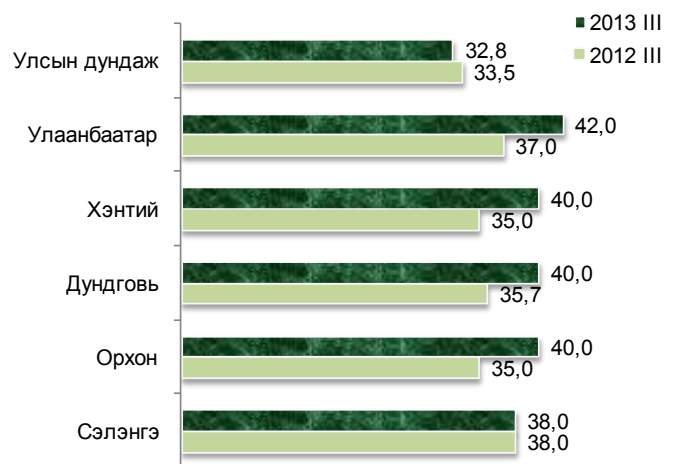
Адууны ширний дундаж үнэ Өвөрхангай, Орхон, Сэлэнгэ аймагт өмнөх сарынхаас 3.0-8.0 мян.төг буюу 8.6-26.7 хувиар өсч, Дархан-Уул, Хэнтий, Архангай, Баянхонгор, Дорноговь, Өмнөговь, Дорнод, Баян-Өлгий, Төв, Булган, Хөвсгөл, Говьсүмбэр, Сүхбаатар, Увс аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-15.0 мян.төг буюу 4.5-42.9 хувиар буурч, Завхан, Ховд аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Завхан, Баянхонгор, Өмнөговь, Ховд, Өвөрхангай, Говь-Алтай, Архангай, Хөвсгөл, Орхон, Дундговь, Дархан-Уул, Дорноговь, Сүхбаатар аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-24.0 мян.төг буюу 2.0-56.5 хувиар өсч, Баян-Өлгий аймагт 5.0 мян.төг буюу 10.0 хувиар буурлаа.

Мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний үнийн улсын дундаж болон хамгийн өндөр байгаа аймгуудыг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулж дараах зургаар харуулав.

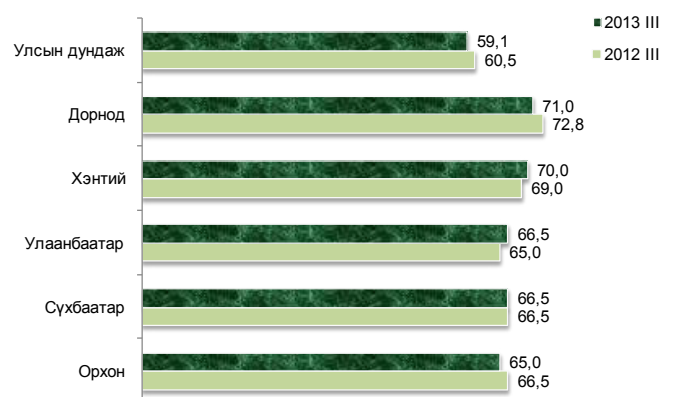
Зураг-II.5

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 3 дугаар сард, мян.төг



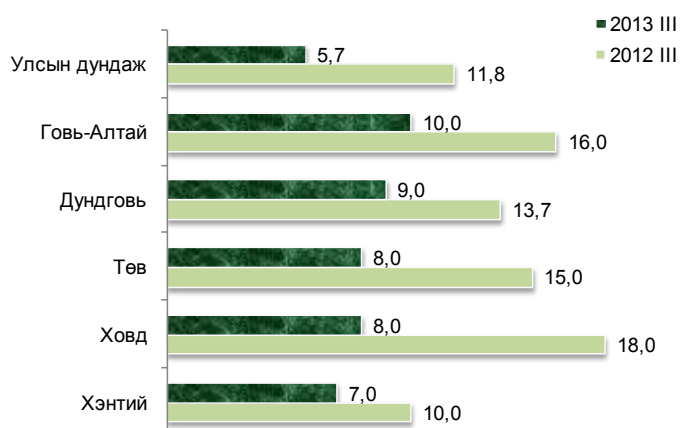
Зураг-II.6

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 3 дугаар сард, мян.төг



Зураг-II.7

Хонины ноостой 1 ширхэг нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 3 дугаар сард, мян.төг





Улаанбаатар хотод арилжаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2013 оны 3 дугаар сард арилжаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, ХБНГУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 29 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад эх орны үйлдвэрийн улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 42 төг буюу 12.0 хувиар буурч, шалны ховилгүй банзны үнэ 50.0 мян.төг буюу 33.3 хувь, хөнгөн бетоных 32.7 мян.төг буюу 27.7 хувь, вакуум цонхных 10.0 мян.төг буюу 12.5 хувь, БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн уян шүршүүрийн үнэ 12.0 мян.төг буюу 66.7 хувь, дүүжин таазных 2.0 мян.төг буюу 57.1 хувь, шаазан угаагуурынх 20.0 мян.төг буюу 33.3 хувь, тосон будагных 0.5 мян.төг буюу 25.0 хувь, дотор эмульсных 1.5 мян.төг буюу 23.1 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 1.8 мян.төг

буюу 22.5 хувь, шаазан суултуурынх 20.0 мян.төг буюу 22.2 хувь, өдрийн суурьгүй гэрлийнх 400 төг буюу 20.0 хувь, шахмал шалных 2.0 мян.төг буюу 16.7 хувь, төмөр хаалганых 22.0 мян.төг буюу 15.9 хувь, хадаасных 300 төг буюу 12.0 хувиар өсчээ.

Өмнөх сарынхаас эх орны үйлдвэрийн захалсан банзны үнэ 3.0 мян.төг буюу 7.9 хувиар буурч, шалны ховилгүй банзны үнэ 20.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 11 төг буюу 3.7 хувь, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн чулуутай хар цаасны үнэ 2.0 мян төг буюу 11.1 хувь, БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн дүүжин таазны үнэ 2.0 мян.төг буюу 57.1 хувь, крантных 10.0 мян.төг буюу 20.0 хувь, уян шүршүүрийнх 5.0 мян.төг буюу 20.0 хувь, дотор эмульсных 1.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, шаазан суултуурынх 10.0 мян.төг буюу 10.0 хувь, хадаасных 100 төг буюу 3.7 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 100 төг буюу 1.0 хувиар өсчээ.

Орон сууцны үнийн индекс

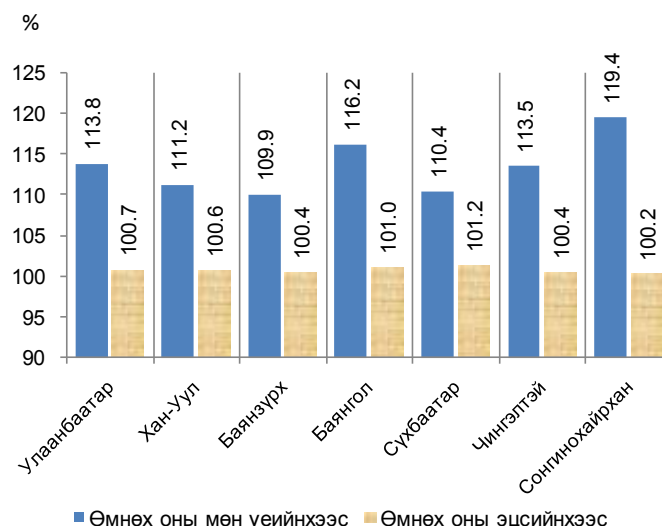
Улаанбаатар хотын төвийн 6 дүүрэгт орон сууцны үнийн индекс 2013 оны 1 дүгээр улиралд 2010 оны эцсийнхээс 61.0 хувь, 2012 оны 1 дүгээр улирлынхаас 13.8 хувь, 2012 оны эцсийнхээс 0.7 хувь, өмнөх улирлынхаас 0.7 хувиар өсчээ.

Орон сууцны үнийг дүүргээр авч үзэхэд 2013 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс Сонгинохайрхан дүүрэгт (19.4%), Баянголд (16.2%), Чингэлтэйд (13.5%), Хан-Уулд (11.2%), Сүхбаатар дүүрэгт (10.4%), Баянзүрх дүүрэгт (9.9%) өсч, 2012 оны эцсийнхээс Сүхбаатар дүүрэгт (1.2%), Баянголд (1.0%), Хан-Уулд (0.6%), Баянзүрх дүүрэгт (0.4%), Чингэлтэйд (0.4%), Сонгинохайрхан дүүрэгт (0.2%) өссөн байна (Зураг II.8).

1970 оноос өмнө ашиглалтанд оруулсан орон сууцны үнэ 2013 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс төвийн 6 дүүрэгт 7.4-24.1 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд 1970-2001 онд ашиглалтад оруулсан орон сууцных 8.8-18.4 хувиар өсчээ. Мөн 2002 оноос хойш ашиглалтад оруулсан орон сууцны үнэ төвийн 6 дүүрэгт 6.1-26.7 хувиар өссөн байна.

1970 оноос өмнө ашиглалтад оруулсан орон сууцны үнэ 2013 оны 1 дүгээр улиралд

Зураг-II.8
Улаанбаатар хотын орон сууцны үнийн индекс, төвийн 6 дүүргээр, 2013 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар, хувиар



2012 оны эцсийнхээс Сонгинохайрхан дүүрэгт өөрчлөлтгүй, төвийн бусад 5 дүүрэгт 0.2-0.9 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд 1970-2001 онд ашиглалтад оруулсан орон сууцных Баянгол дүүрэгт өөрчлөлтгүй, төвийн бусад 5 дүүрэгт 0.1-1.0 хувиар өсчээ. Мөн 2002 оноос хойш ашиглалтад оруулсан орон сууцны үнэ төвийн 6 дүүрэгт 0.5-4.2 хувиар нэмэгдсэн байна.



II.2 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2) 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 7293.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 55.7 тэрбум төг буюу 0.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1188.9 тэрбум төг буюу 19.5 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтцийн хувьд 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 50.6 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 16.3 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 15.2 хувийг төгрөгийн харилцах, 11.3 хувийг гадаад валютын харилцах, 6.6 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.9). Мөнгөний нийлүүлэлтэд төгрөгийн хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 0.5 пункт, гадаад валютын хадгаламжийнх 1.1 пунктээр буурч, харин төгрөгийн харилцахынх 1.2 пункт, банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.2 пункт, гадаад валютын харилцахынх 0.2 пунктээр өсчээ.

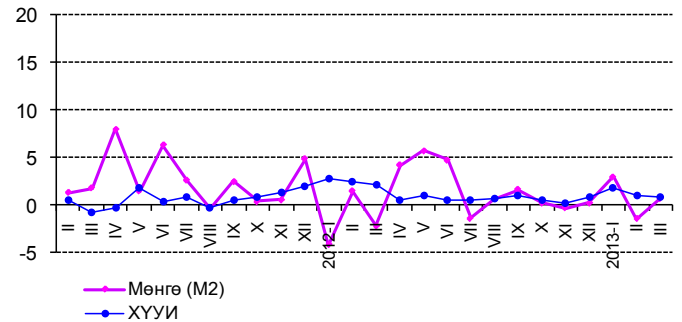
Бага мөнгө 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 1588.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 108.2 тэрбум төг буюу 7.3 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 100.3 тэрбум төг буюу 6.7 хувиар өсчээ.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 4880.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 73.6 тэрбум төг буюу 1.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1133.8 тэрбум төг буюу 30.3 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 3692.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 3.9 тэрбум төг буюу 0.1 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 711.8 тэрбум төг буюу 23.9 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 1187.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 69.7 тэрбум төг буюу 5.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 422.0 тэрбум төг буюу 55.1 хувиар өслөө (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 687.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 12.1 тэрбум төг буюу 1.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 39.3 тэрбум төг буюу 6.1 хувиар өсчээ.

Зураг-II.8

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)



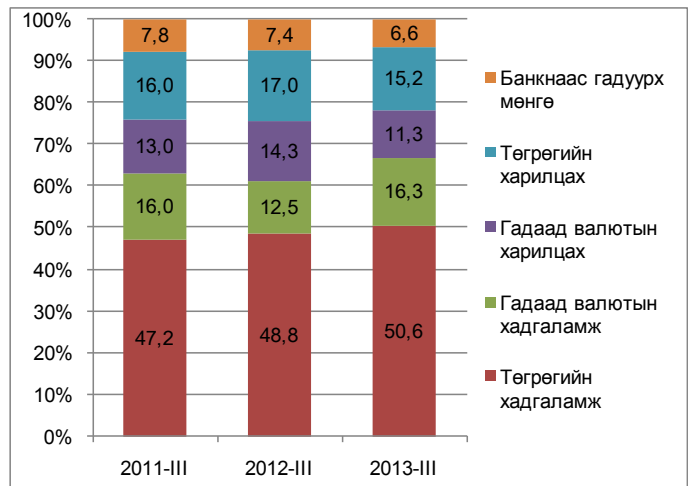
Хүснэгт-II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 III	2013 II	2013 III
Мөнгөний нийлүүлэлт M2	6 104,8	7 238,0	7 293,7
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	23,2	16,0	19,5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 2,1	- 1,4	0,8
Нийт хадгаламж	3 746,3	4 953,7	4 880,1
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	19,6	24,0	30,3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 6,2	0,4	- 1,5
Төгрөгийн хадгаламж	2 980,7	3 696,4	3 692,5
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	27,5	23,4	23,9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0,5	2,6	- 0,1
Валютын хадгаламж	765,6	1 257,3	1 187,6
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 3,5	25,8	55,1
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 23,4	- 5,6	- 5,5

Зураг-II.9

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 3 дугаар сарын эцсийн байдлаар



Нөөц мөнгө (M0) 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 2467.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 197.0 тэрбум төгрөгөөр өсчээ. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 184.8 тэрбум төг буюу 11.6 хувиар өсч, 1782.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.



Банкуудын нийт актив 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 11.7 их наяд төг болж, өмнөх сарынхаас 342.4 тэрбум төг буюу 3.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2970.8 тэрбум төг буюу 34.1 хувиар өслөө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 7383.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 215.1 тэрбум төг буюу 3.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1602.1 тэрбум төг буюу 27.7 хувиар өсчээ. (Хүснэгт II.4).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст нийт зээлийн 3961.4 тэрбум төг буюу 53.7 хувь нь хувийн секторт, иргэдэд 3369.0 тэрбум төг буюу 45.6 хувь нь, улсын байгууллагад 31.7 тэрбум төг буюу 0.4 хувь нь, бусад санхүүгийн байгууллагад 11.5 тэрбум төг буюу 0.2 хувь бусад байгууллагад 10.0 тэрбум төг буюу 0.1 хувь нь ногдож байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 308.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 2.7 тэрбум төг буюу 0.9 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.6 тэрбум төг буюу 3.6 хувиар буурсан байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 4.2 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.3 пунктээр буурчээ (Хүснэгт II.4).

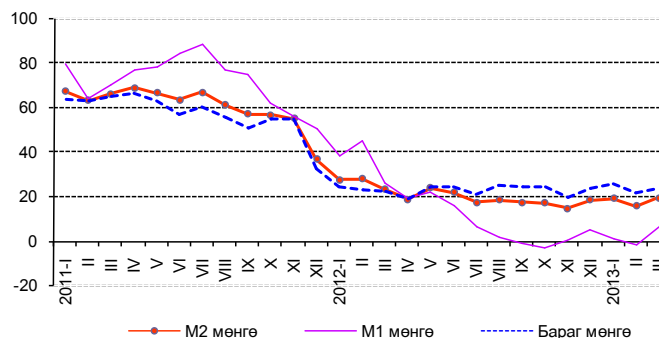
Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 99.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 11.0 тэрбум төг буюу 9.9 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 38.5 тэрбум төг буюу 62.7 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.4 хувийг эзэлж байна. (Хүснэгт II.4).

Энэ оны 3 дугаар сарын эцэст аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдлийн 67.0 хувь нь ХААН банк, Голомт банк, Худалдаа, хөгжлийн банкинд ногдож байна.

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2013 оны 2 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр, өмнөх оны

Зураг-II.10

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2), бага мөнгө (M1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)



Эх үүсвэр:* Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень

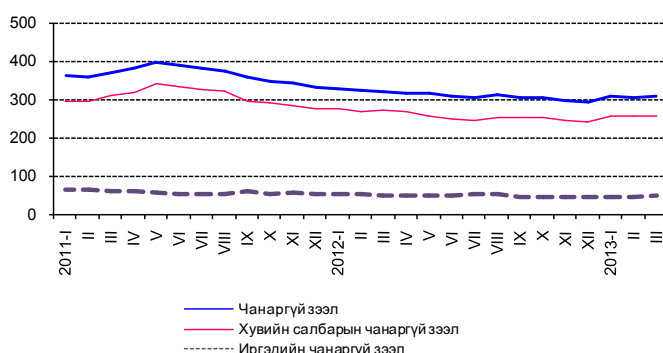
Хүснэгт-II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 III	2013 II	2013 III
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	5 781,5	7 168,5	7 383,6
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	55,0	25,6	27,7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1,3	0,4	3,0
Чанаргүй зээл	320,2	305,9	308,6
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 13,9	- 5,4	- 3,6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1,0	- 0,4	0,9
Хугацаа хэтэрсэн зээл	61,4	110,9	99,9
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 23,7	81,2	62,7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0,3	4,8	- 9,9
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	5,5	4,3	4,2
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	1,1	1,5	1,4

Зураг-II.11

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг





мөн үеийнхээс 0.7 пунктээр өсч, жилийн хүү 19.1 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас 0.5 пунктээр, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 пунктээр буурч, жилийн хүү 13.1 хувь боллоо (Зураг II.12).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 152.1 сая ам.доллараар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 714.4 сая ам.доллараар нэмэгдэж, 3347.6 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 35.7 долоо хоног буюу 8.9 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.13).

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний улиралд 8.7 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 14.2 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс үнэт цаасны гүйлгээ 1.5 тэрбум төг буюу 14.7 хувь, арилжигдсан үнэт цаасны тоо 2.3 сая ш буюу 13.9 хувиар буурчээ.

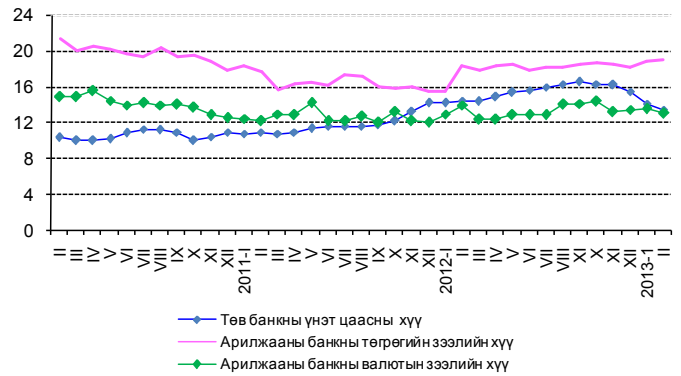
Үнэт цаасны арилжаа 2013 оны 3 дугаар сард 20 өдөр явагдаж, 1.5 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 2.8 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.5 тэрбум төг буюу 50.1 хувь буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.5 тэрбум төг буюу 50.8 хувиар буурчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 80.1 мян.ш буюу 2.9 хувь өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 сая ш буюу 38.4 хувиар буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2013 оны 3 дугаар сард 16224.4 болж, өмнөх сарынхаас 1363.1 нэгжээр буурчээ (зураг II.14). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2013 оны 3 дугаар сард 1564.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 172.8 тэрбум төг буюу 9.9 хувиар буурлаа (Зураг II.15).

“ХАЙ БИ ОЙЛ” хувьцаат компаний 903.6 мян. ш хувьцаа 2013 оны 3 дугаар сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

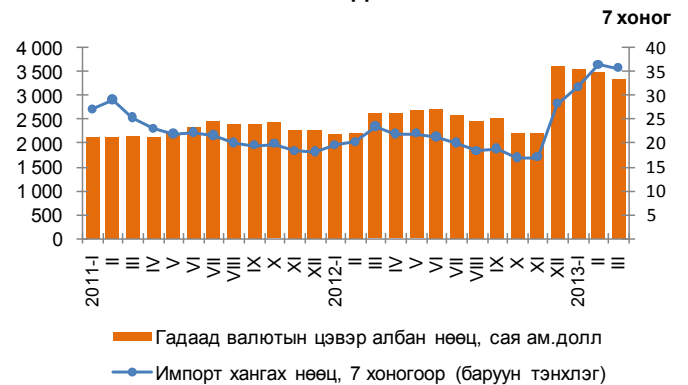
Зураг-II.12

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар



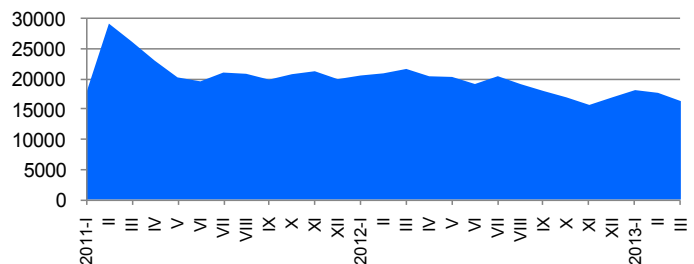
Зураг-II.13

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл



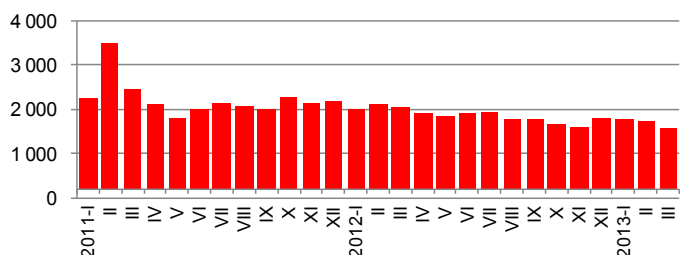
Зураг-II.14

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар



Зураг-II.15

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг





Валютын ханш

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард 1404.4 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 71.1 төг буюу 5.3 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.3).

Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувиар суларчээ (Зураг II.16).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард 1819.8 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 57.9 төг буюу 3.3 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.7 хувь суларч, 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.3 хувиар чангарсан байна (Зураг II.17).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард 226.0 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.8 төг буюу 7.0 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар чангарч, 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.0 хувиар суларсан байна (Зураг II.18).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард 45.6 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 төг буюу 0.4 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.3). Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувь суларч, 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.3 хувиар чангарсан байна (Зураг II.19).

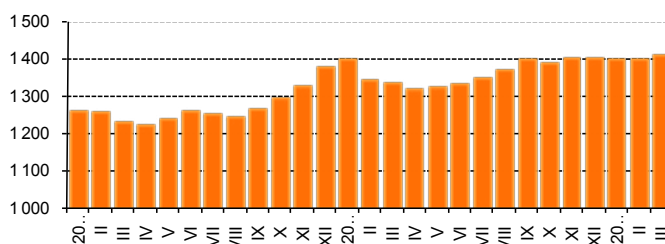
Хүснэгт-II.5

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2012 III	2013 II	2013 III
Ам. доллар	1 333,3	1 393,9	1 404,4
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	8,5	4,0	5,3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	-0,6	0,1	0,8
Евро	1 761,9	1 862,0	1 819,8
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	2,5	5,1	3,3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	-0,6	0,7	-2,3
Юань	211,2	223,6	226,0
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	12,9	5,1	7,0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	-0,8	-0,1	1,0
Рубль	45,4	46,2	45,6
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	5,1	2,8	0,4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1,1	0,2	-1,3

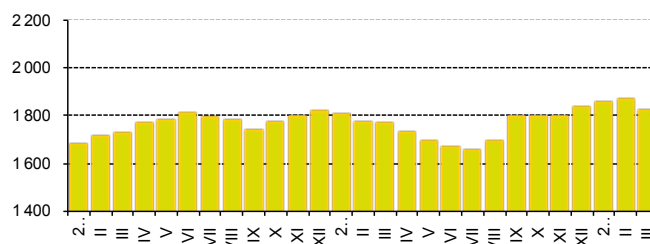
Зураг-II.16

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг



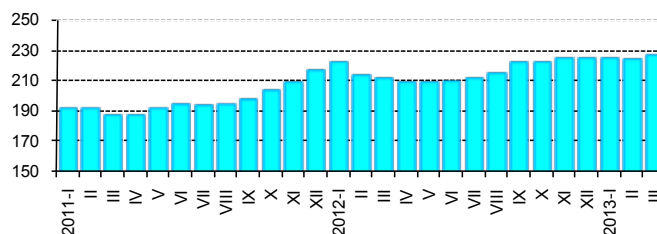
Зураг-II.17

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг



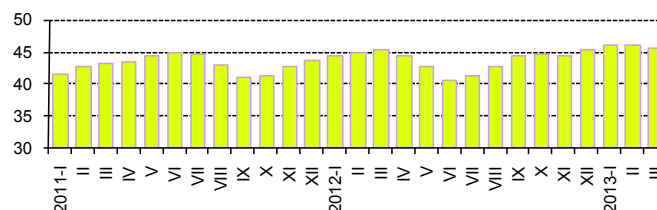
Зураг-II.18

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг



Зураг-II.19

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг





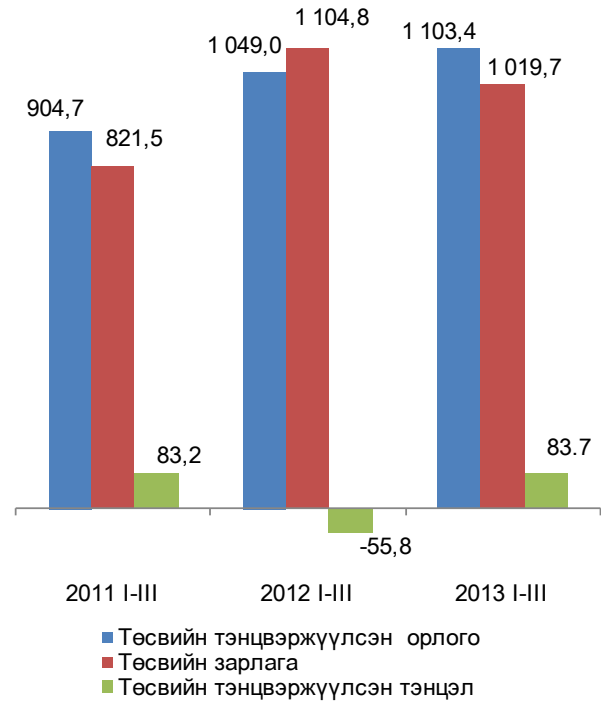
II.3 Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний улиралд 1103.4 тэрбум төг, зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 1019.7 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 83.7 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн ашиг 139.5 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд орлогын өсөлт нь зарлагын өсөлтөөс 12.9 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ (Зураг-II.20).

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2013 оны эхний улиралд 1103.2 тэрбум төг, урсгал зардал 986.9 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 116.3 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 57.7 тэрбум төг, урсгал зарлага 124.4 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны 3 дугаар сард 404.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 44.7 тэрбум төг буюу 12.4 хувиар өссөн байна. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 2013 оны 3 дугаар

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, тэрбум төг



сард 404.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 56.3 тэрбум төг буюу 16.2 хувиар өсчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 2013 оны 2 дугаар сард 11.4 тэрбум төгрөгийн ашигтай, 3 дугаар сард 0.2 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний улиралд 1103.4 тэрбум төг, тогтворжуулалтын санд төвлөрүүлсэн орлого 14.7 тэрбум төг нийтдээ 1118.1 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 61.0 тэрбум төг буюу 5.8 хувиар өсчээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын нийт орлого 46.5 тэрбум төг буюу 5.0 хувиар өсөхөд бусад татварын орлого 63.2 тэрбум төг буюу 37.8 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 11.9 тэрбум төг буюу 16.6 хувиар буурсан хэдий ч нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 43.0 тэрбум төг буюу 32.3 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 42.6 тэрбум төг буюу 12.5 хувь, орлогын албан татварын орлого 33.4 тэрбум төг буюу 15.2 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус

орлого 11.3 тэрбум төг буюу 10.4 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 6.5 тэрбум төг буюу 63.1 хувь, төсөвт газрын өөрийн орлого 5.1 тэрбум төг буюу 9.6 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 5.0 тэрбум төг буюу 37.9 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 20.3 тэрбум төг буюу 2.8 дахин, хүү, торгуулийн орлого 6.6 тэрбум төг буюу 63.6 хувь, навигацын орлого 1.1 тэрбум төг буюу 10.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 87.9 хувийг татварын орлого, 10.8 хувийг татварын бус орлого, 1.3 хувийг тогтворжуулалтын сангийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын орлогын эзлэх хувь 0.7 пункт, хөрөнгийн орлогынх 0.2, тусламжийн орлогынх 0.1 пунктээр буурч, тогтворжуулалтын сангийнх 0.5 пункт, татварын бус орлогынх 0.4 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).



Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний улиралд 1019.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 85.1 тэрбум төг буюу 7.7 хувиар буурахад бараа, үйлчилгээний зардал 104.2 тэрбум төг буюу 27.0 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 20.7 тэрбум төг буюу 4.5 хувиар өссөн хэдий ч хөрөнгийн зардал 180.6 тэрбум төг буюу 82.9 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр

зээл 28.9 тэрбум төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт дүнд урсгал зардал 96.8 хувь, хөрөнгийн зардал 3.6 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл -0.4 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс хөрөнгийн зардлын эзлэх хувь 16.1 пункт, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийнх 2.6 пунктээр буурч, урсгал зардлынх 18.7 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

II.4 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2013 оны эхний улиралд дэлхийн 104 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2014.2 сая ам.долл, үүнээс экспорт 809.2 сая ам.долл, импорт 1205.0 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.21). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 321.5 сая ам.долл буюу 13.8 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 252.9 сая ам.долл буюу 17.3 хувь, экспортын хэмжээ 68.6 сая ам.долл буюу 7.8 хувиар буурчээ.

Өмнөх оны эхний улиралд гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 48.0 хувь нь БНХАУ-д, 20.1 хувь нь ОХУ-д, үлдсэн 31.9 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2013 оны эхний улиралд нийт бараа эргэлтийн 47.4 хувь нь БНХАУ, 17.9 хувь нь ОХУ, 34.7 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс ОХУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 2.2 пункт, БНХАУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 0.6 пунктээр буурч, бусад улсынх 2.8 пунктээр өсчээ.

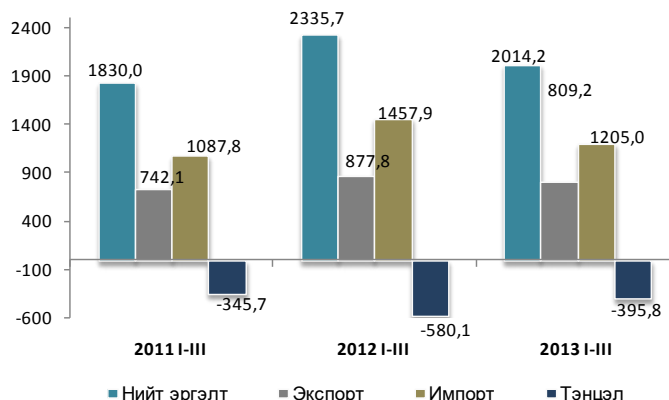
Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний улиралд 395.8 сая ам.долларын алдагдалтай

Экспорт

Манай улс 2013 оны эхний улиралд нийт 43 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 88.9 хувь, Канад улсад 5.3 хувь, ОХУ-д 1.6 хувь, Итали улсад 0.8 хувь, ХБНГУ-д 0.6 хувь, БНСУ-д 0.5 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 97.7 хувийг эзэлж байна (Зураг II.22).

Экспортын 96.3 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто, агаарын ба усан

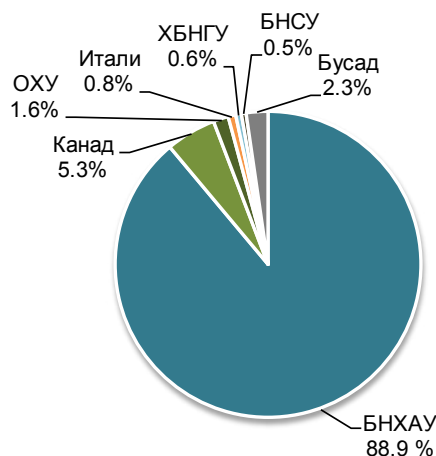
Зураг-II.21
Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар,



гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 184.3 сая ам.долл буюу 31.8 хувиар буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны 3 дугаар сард 167.4 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2013 оны 3 дугаар сард 90.7 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.7 сая ам.долл буюу 45.8 хувиар буурчээ.

Зураг-II.22
Экспортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний улирлын байдлаар





замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна (Зураг II.23).

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 68.6 сая ам.долл буюу 7.8 хувиар буурахад экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 102.9 сая ам.доллараар буурсан нь голлон нөлөөлөв.

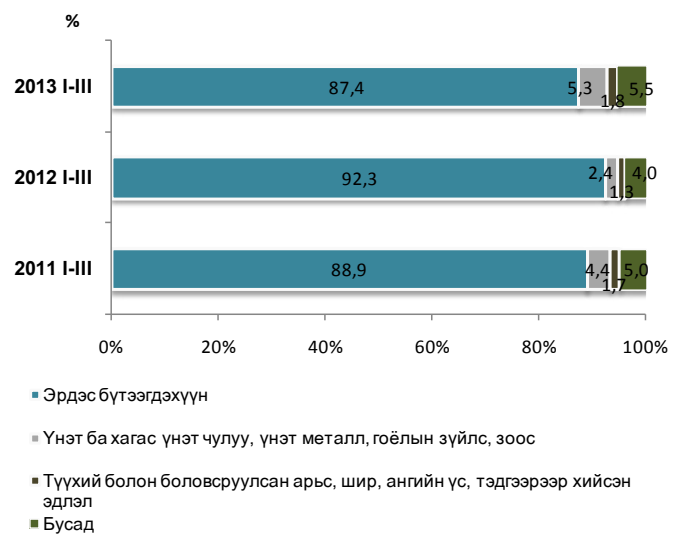
Экспортын гол нэрийн барааны дүнд эзлэх хувийг авч үзэхэд нүүрс, зэсийн баяжмал тус бүр 25.9 хувь, төмрийн хүдэр 15.6 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 11.6 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт тус бүр 5.3 хувь, жоншны хүдэр, баяжмал 1.9 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 8.5 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод зэсийн баяжмал, төмрийн хүдрийн эзлэх хувь тус бүр 3.3 пункт, цайрын хүдэр, баяжмалынх 1.8 пункт, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтных 2.9 пункт, боловсруулаагүй газрын тосных 3.0 пунктээр өсч, нүүрснийх 16.0 пунктээр, жоншны хүдэр, баяжмалынх 0.3 пунктээр буурчээ.

Импорт

Манай улс 2013 оны эхний улиралд нийт 102 оронтой импортын худалдаа хийсний 28.9 хувийг ОХУ-тай, 19.6 хувийг БНХАУ-тай, 9.0 хувийг АНУ-тай, 7.9 хувийг БНСУ-тай, 6.9 хувийг Япон улстай, 4.8 хувийг Беларусь улстай, 4.2 хувийг Канад, 3.3 хувийг ХБНГУ-тай хийсэн нь нийт дүнгийн 84.6 хувийг эзэлж байна (Зураг II.24). Нийт импортын дүнд голлох улсуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад ОХУ-ынх 2.2 пункт, АНУ-ынх 2.1 пункт, БНХАУ-ынх 1.5 пункт, Япон улсынх 0.3 пунктээр буурч, Канад улсынх 3.0 пункт, БНСУ-ынх 1.5 пункт, Беларусь улсынх 2.8 пункт, ХБНГУ-ынх 0.1 пунктээр өсчээ.

Импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 252.9 сая ам.долл буюу 17.3 хувиар буурахад импортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 10.6 сая ам.долл, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийнх 58.1 сая ам.долл, авто,

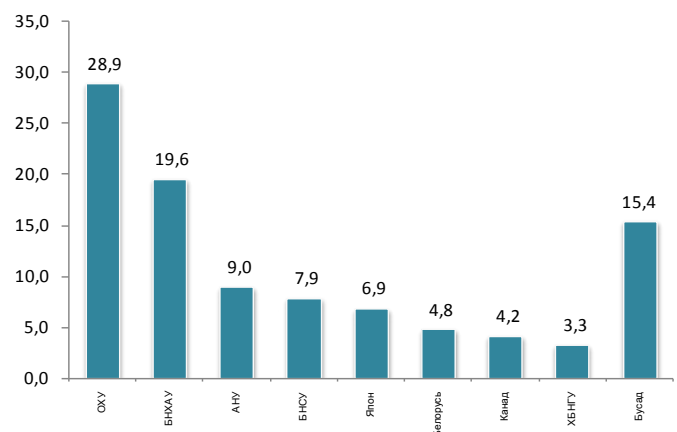
Зураг-II.23
Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, хувиар



Хүснэгт-II.6
Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, мян.т

	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Нүүрс	2 934,5	3 400,8	3 445,2
Зэсийн баяжмал	138,1	140,1	140,0
Төмрийн хүдэр	909,9	1 478,6	1 121,6
Боловсруулаагүй газрын тос (мян.баррель)	498,4	750,2	982,0
Цайрын хүдэр, баяжмал	40,0	31,5	42,1
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт	0,8	0,5	1,0

Зураг-II.24
Импортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний улирлын байдлаар



агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийн бүлгийнх 144.1 сая ам.долл, үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүнийх 26.2 сая ам.долл, хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл 4.0 сая ам.долл, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнийх 0.5 сая ам.доллараар буурсан нь голлон нөлөөлөв.



Нийт импортын 30.1 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, 22.3 хувийг машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг, 17.2 хувийг авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги, 6.1 хувийг үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн, 6.5 хувийг хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн, 4.4 хувийг хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн, 3.4 хувийг хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл, үлдсэн 10.0 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.25).

Цахилгаан эрчим хүчний импортын биет хэмжээ 2013 оны эхний улиралд 106.9 сая квт.цагт хүрч өмнөх оны мөн үеийнхээс биет хэмжээ 59.4 сая квт.ц, үнийн дүн 3.7 сая ам.доллараар өсч, харин гурилын импортын биет хэмжээ 15.8 мян.т, үнийн дүн 3.7 сая ам.долл, суудлын автомашины импортын биет хэмжээ 2.8 мян.ш, үнийн дүн 36.5 сая ам.долл, автобензиний импортын биет хэмжээ 37.6 мян.т, үнийн дүн 42.1 сая ам.доллараар буурчээ. (Зураг II.26).

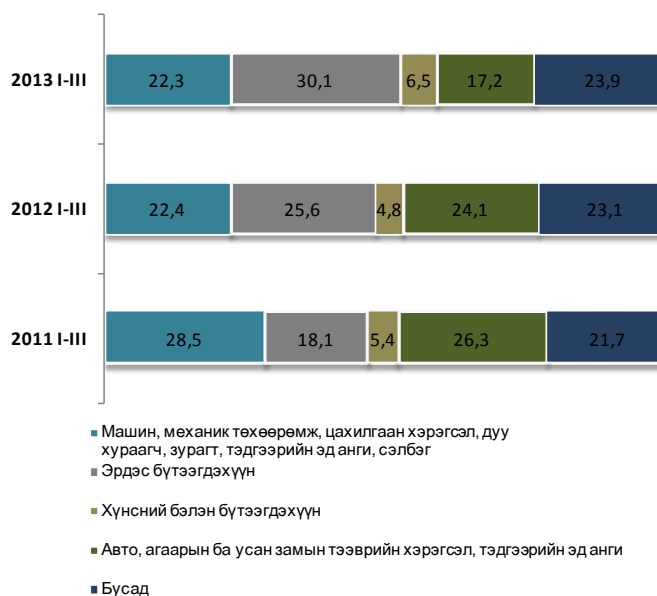
Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2013 оны эхний улиралд 262.7 мян.т буюу 331.6 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 27.5 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 20.2 мян.т буюу 7.1 хувиар буурсан байна.

Газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, Беларусь, БНСУ-аас; гурилыг Казахстан болон ОХУ-аас; элсэн чихрийг Тайланд, Бразилаас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, БНХАУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, АНУ-аас; ачааны автомашиныг БНСУ, Япон, БНХАУ, АНУ-аас 2013 оны эхний улиралд голлон нийлүүлсэн байна.

Импортолсон барааны 90.0 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 8.7 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 1.3 хувийг тусламжийн бараа эзэлж байна.

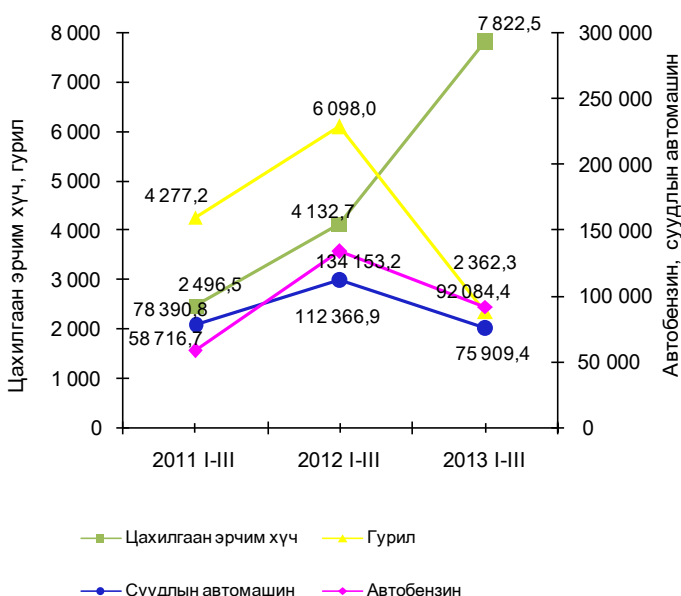
Зураг-II.25

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, хувиар



Зураг-II.26

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, мян.ам.долл





III. Үйлдвэрлэл үйлчилгээ

III.1 Бизнес регистрийн сан

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын регистрийн санд 2013 оны эхний улиралд 92.4 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага бүртгэлтэй байгаагийн 50.8 мянга буюу 55.0 хувь нь үйл ажиллагаа явуулж байна. Регистрийн санд бүртгэлтэй, үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын 31.5 мянга буюу 62.0 хувь нь Улаанбаатар хотод, 6.7 мянга буюу 13.1 хувь нь Төвийн бүс, 5.5 мянга буюу 10.8 хувь нь Хангайн бүс, 5.0 мянга буюу 9.9 хувь нь Баруун бүс, 2.1 мянга буюу 4.2 хувь нь Зүүн бүсэд ногдож байна.

III.2 Мал аж ахуй

Улсын хэмжээнд 2012 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 17.7 сая хээлтэгч малын 4.1 сая хээлтэгч буюу 22.8 хувь нь 2013 оны эхний улиралд төллөсөн байна. Эм ямааны 25.8 хувь, эм хонины 24.1 хувь, ингэний 11.1 хувь, үнээний 6.0 хувь, гүүний 1.9 хувь нь төллөжээ.

Гарсан төлийн 99.1 хувь буюу 4027.0 мян. толгой төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 252.8 мянга буюу 6.7 хувиар их байна (Хавсралт 11).

Унага бойжилт 98.1 хувь, тугал 98.1 хувь, ботго 99.0 хувь, хурга 99.2 хувь, ишиг 98.9 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс ботго, унага 0.4-0.5 пунктээр буурч, тугал 0.6 пунктээр өсч, хурга, ишиг өмнөх оны түвшинд байна (Зураг III.2, Хавсралт 12).

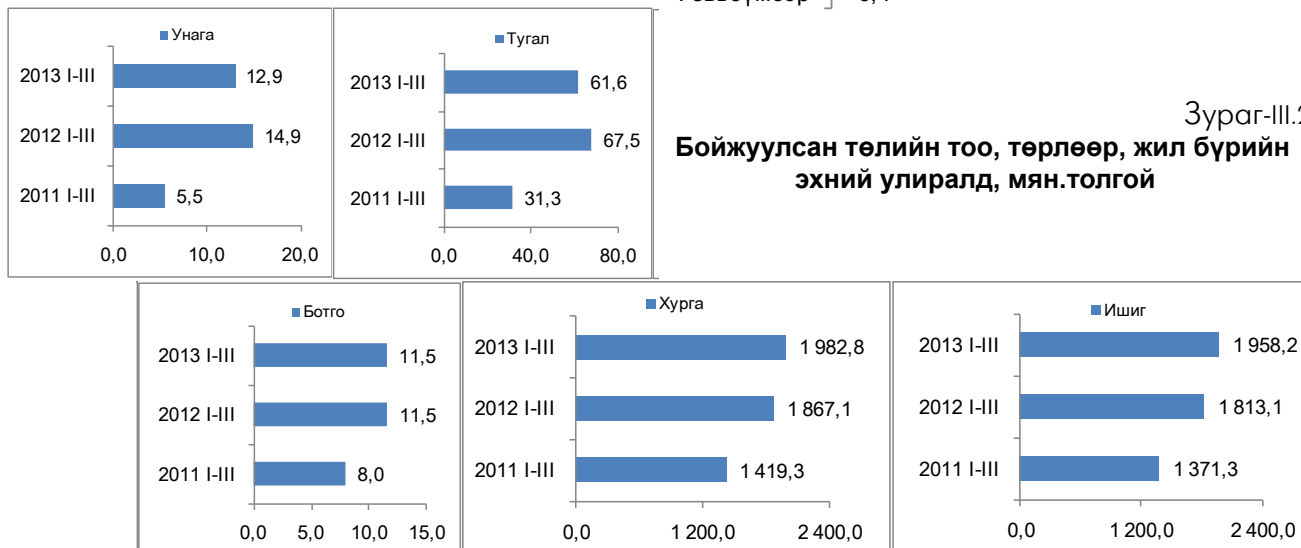
Регистрийн санд 2013 оны эхний улиралд бүртгэлтэй, үйл ажиллагаа явуулаагүй 41.6 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага байгаагийн 11.1 мянга буюу 26.6 хувь нь үйл ажиллагаагаа эхлээгүй, 23.2 мянга буюу 55.7 хувь нь түр зогссон, 0.7 мянга буюу 1.7 хувь нь бүрэн зогссон, 6.7 мянга буюу 16.0 хувь нь хаяг тодорхойгүй буюу олдохгүй байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагууд байна.

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын 83.5 хувь нь 1-9 ажиллагчидтай, 7.3 хувь нь 10-19 ажиллагчидтай, 5.5 хувь нь 20-49 ажиллагчидтай, 3.7 хувь нь 50-иас дээш ажиллагчидтай байна.

Зураг-III.1

Төллөсөн хээлтэгчийн тоо, аймаг, нийслэлээр, 2013 оны эхний улиралд, мян.толгой

Зураг-III.2

Бойжуулсан төлийн тоо, төрлөөр, жил бүрийн эхний улиралд, мян.толгой



Том малын зүй бус хорогдол 2013 оны эхний улиралд улсын хэмжээнд 243.6 мян.толгойд хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 120.6 мян. толгой буюу 98.1 хувиар өссөн байна. Том малын зүй бус хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 11.5 мянга, үхэр 29.4 мянга, тэмээ 0.3 мянга, хонь 90.1 мянга, ямаа 112.3 мянга байна (Зураг III.4). Нийт хорогдлын 37.0 хувийг хонь, 46.1 хувийг ямаа эзэлж байна.

Хөвсгөл аймагт оны эхэнд тоологдсон малын 1.2 хувь буюу 41.4 мянга, Архангай аймагт 1.1 хувь буюу 35.8 мянга, Завхан аймагт 1.4 хувь буюу 32.6 мянга, Баянхонгор аймагт 0.8 хувь буюу 20.7 мянга, Дорнод аймагт 1.6 хувь буюу 19.7 мянга, Говь-Алтай аймагт 0.8 хувь буюу 16.1 мянга, Увс аймагт 0.8 хувь буюу 15.6 мянга нь 2013 оны эхний улиралд хорогдлоо. Улсын хэмжээнд хорогдсон малын 74.6 хувийг эдгээр аймагт хорогдсон мал эзэлж байна (Зураг III.3).

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд 9.7 мян. мал өвчнөөр хорогдсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.5 мян.толгой буюу 1.3 дахин их байна.

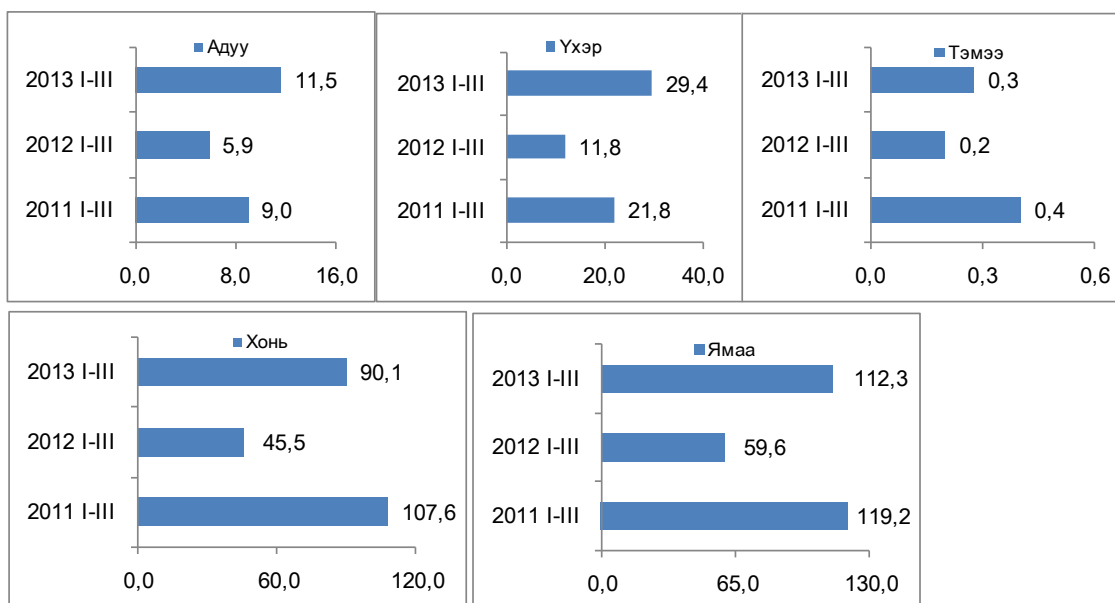
Зураг-III.3

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, аймаг, нийслэлээр, 2013 оны эхний улиралд, мян.толгой



Зураг-III.4

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, төрлөөр, жил бүрийн эхний улиралд, мян.толгой





III.3 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний улиралд 507.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 33.7 тэрбум төг буюу 7.1 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын газрын тос, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 21.8 хувиас 2.1 дахин, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын талх, металл цувимал, шар айраг, шингэн сүү, сүлжмэл эдлэл, жүүс, нарийн боов, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, амтат ус ундаа, металл бэлдэц, нэхий дээл, самнасан ноолуур зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 3.8 хувиас 4.5 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын зэсийн баяжмал, металл агуулгаараа, нүүрс, төмрийн хүдэр, молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, хайлуур жоншны баяжмал зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 4.1-54.2 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын катодын зэс, зүсмэл материал, архи, малын мах, шахмал түлш, тамхи, цемент, цахилгааны утас зэрэг бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.9-94.0 хувиар буурсан байна.

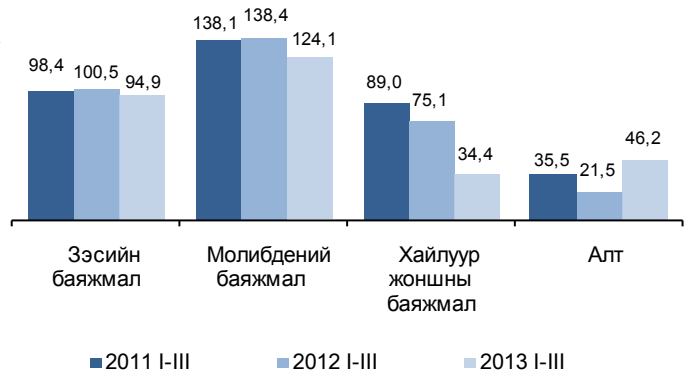
Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний улиралд 1266.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 126.1 тэрбум төг буюу 11.1 хувиар, үүнээс боловсруулах аж үйлдвэрийнх 115.3 тэрбум төг буюу 51.9 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 14.9 тэрбум төг буюу 11.1 хувиар өсч, уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийнх 4.1 тэрбум төг буюу 0.5 хувиар буурчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр, 2013 оны эхний улиралд 1348.4 тэрбум төг болж, 828.6 тэрбум төг буюу 61.4 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 17).

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 57.3 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 31.7 хувь нь

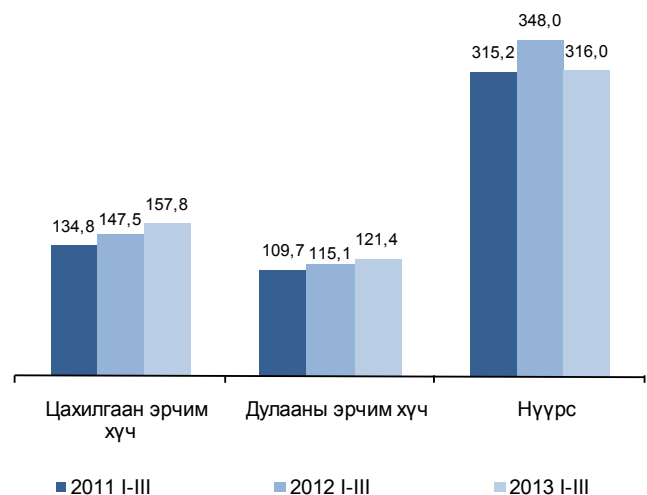
Зураг-III.5

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, хувиар, 2005=100%



Зураг-III.6

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, хувиар, 2005=100%



боловсруулах аж үйлдвэрт, 11.0 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг 3). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний улиралд 772.1 тэрбум төг болж, 635.4 тэрбум төг буюу 82.3 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 427.3 тэрбум төг болж, 193.2 тэрбум төг буюу 45.2 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2013 оны эхний улиралд 31.7 хувь болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.8 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн

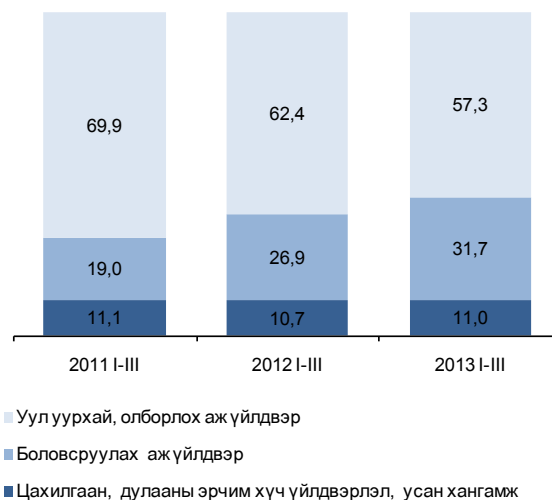


салбарынх 11.0 хувь болж 0.3 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 57.3 хувь болж 5.1 пунктээр буурлаа (Зураг III.7).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст 57951 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3089 хүн буюу 5.6 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 845 хүн буюу 4.9 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 2012 хүн буюу 8.7 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 232 хүн буюу 1.6 хувиар өсчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2013 оны эхний улиралд 8810 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 38.6 мян.төг буюу 0.4 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 579.8 мян.төг буюу 10.2 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн

Зураг-III.7
Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, хувиар



салбарт 279.5 мян.төг буюу 5.6 хувиар өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1314.8 мян.төг буюу 8.0 хувиар буурлаа.

III.4 Барилга

Барилгын байгууллагууд 2013 оны эхний улиралд нийт 27.4 тэрбум төгрөгийн барилга угсралт, их засварын ажил гүйцэтгэсний 26.6 тэрбум төг буюу 97.1 хувь нь дотоодын, 0.8 тэрбум төг буюу 2.9 хувь нь гадаадын барилгын байгууллагуудад ногдож байна.

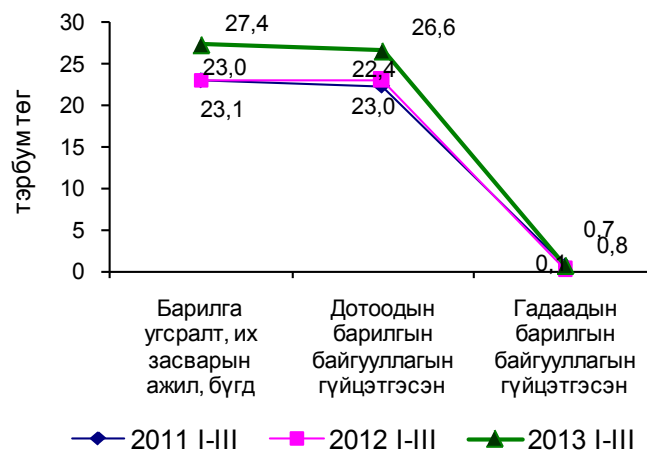
Барилга угсралт, их засварын ажлын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.3 тэрбум төг буюу 18.7 хувь, үүнээс дотоодын байгууллагынх 3.6 тэрбум төг буюу 15.7 хувиар, гадаадын байгууллагынх 0.7 тэрбум төг буюу 7.8 дахин өсчээ.

Барилга угсралт, их засварын ажлын 8.7 хувь нь их засварын ажил, 33.5 хувь нь орон сууцны барилга, 33.2 хувь нь орон сууцны бус барилга, 24.6 хувь нь инженерийн барилга, байгууламжид ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс орон сууцны барилгын ажлын эзлэх хувь 20.2 пунктээр нэмэгдэж, инженерийн барилга, байгууламж 12.3 пункт, орон сууцны бус барилга 6.1 пункт, их засвар 1.8 пунктээр буурлаа.

Хүснэгт-III.1
Барилга угсралт, их засварын ажлын хэмжээ, оны үнээр

Гүйцэтгэгчийн төрөл	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	сая төг
				2013 I-III / 2012 I-III %
Барилга угсралт, их засварын ажил, бүгд	23 044,1	23 110,4	27 422,0	118,7
- Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн	22 389,2	23 008,3	26 621,4	115,7
- Гадаадын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн	654,9	102,2	800,6	783,6

Зураг-III.8
Барилга угсралт, их засварын ажил, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, тэрбум төг





III.5 Тээвэр, холбоо

Тээвэр

Бүх төрлийн тээвэрээр 2013 оны эхний улиралд 8.0 сая т ачаа, давхардсан тоогоор 88.5 сая зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 359.9 мян.т буюу 4.3 хувиар буурч, харин зорчигчдын тоо 12.4 сая хүн буюу 16.3 хувиар өсчээ.

Авто тээвэрээр тээсэн ачаа 2013 оны эхний улиралд 3.4 сая т болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.7 мян.т буюу 0.3 хувиар буурчээ. Энэ оны эхний улиралд давхардсан тоогоор 87.4 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.4 сая зорчигч буюу 16.5 хувиар өсчээ. Авто тээврийн орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.3 тэрбум төг буюу 19.0 хувиар нэмэгдсэн байна.

Төмөр замын тээвэрээр 2013 оны эхний улиралд 4601.8 мян.т ачаа, давхардсан тоогоор 889.7 мян.зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 349.1 мян.т буюу 7.1 хувь, зорчигчдын тоо 26.4 мян. хүн буюу 2.9 хувиар буурсан байна (Зураг III.9.а, III.9.б).

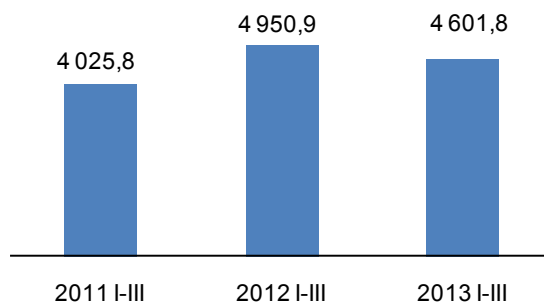
Төмөр замаар тээвэрлэсэн нийт ачааны хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс буурахад дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 130.6 мян.т буюу 5.6 хувиар өссөн хэдий ч экспортын ачааны тээвэрлэлт 416.7 мян.т буюу 24.0 хувь, импортын ачаа 38.9 мян.т буюу 7.7 хувь, дамжин өнгөрөлтийн ачаа 24.1 мян.т буюу 6.1 хувиар буурсан нь нөлөөлөв.

Төмөр замын тээврийн орлого 2013 оны 3 дугаар сард 34.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 13.2 тэрбум төг буюу 62.5 хувь, тээсэн ачаа 1616.6 мян.т болж, 295.6 мян.т буюу 22.4 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 280.3 мян.хүн болж, 13.3 мян.хүн буюу 4.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээврийн орлого 1.8 тэрбум төг буюу 5.4 хувиар өсч, тээсэн ачаа 14.0 мян.т буюу 0.9 хувь, зорчигчдын тоо 17.9 мян.хүн буюу 6.0 хувиар буурчээ.

Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо буурснаар

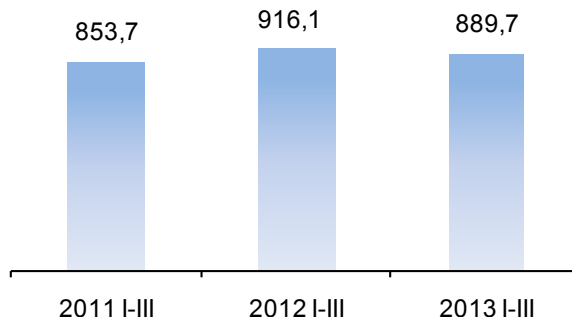
Зураг-III.9.а

Төмөр замын тээвэрээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, мян.т



Зураг-III.9.б

Төмөр замын тээвэрээр зорчсон зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, мян.хүн



Хүснэгт-II.2

Төмөр замын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигч тээвэрлэлт, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2011 I	24 937,1	293,0	1 345,0
II	21 280,4	279,7	1 244,0
III	27 989,6	281,1	1 436,8
2011 I-III	74 207,0	853,7	4 025,8
2012 I	36 061,9	297,1	1 715,7
II	31 891,7	320,7	1 604,6
III	32 669,4	298,2	1 630,6
2012 I-III	100 623,1	916,1	4 950,9
2013 I	31 880,0	315,8	1 664,2
II	21 200,2	293,7	1 321,0
III	34 448,8	280,3	1 616,6
2013 I-III	87 529,0	889,7	4 601,8
2013 I-III / 2012 I-III %	87,0	97,1	92,9
2013 III / 2012 III %	105,4	94,0	99,1
2013 III / 2013 II %	162,5	95,5	122,4

төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний улиралд 87.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.1 тэрбум төг буюу 13.0 хувиар буурчээ (Хүснэгт II.2).



Агаарын тээврээр 2013 оны эхний улиралд 849.6 т ачаа, давхардсан тоогоор 164.2 мян. зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 25.7 т буюу 2.9 хувиар буурч, зорчигчдын тоо 16.8 мян. хүн буюу 11.4 хувиар өслөө.

Агаарын тээврийн орлого 2013 оны 3 дугаар сард 15.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 2.4 тэрбум төг буюу 18.6 хувь, зорчигчдын тоо 56.2 мян. хүн болж 7.4 мян. хүн буюу 15.1 хувь, тээсэн ачаа 322.5 т болж 85.9 т буюу 36.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээврийн орлого 1.1 тэрбум төг буюу 8.0 хувь, зорчигчдын тоо 2.9 мян. хүн буюу 5.4 хувь, тээсэн ачаа 7.3 т буюу 2.3 хувиар өсчээ (Зураг III.10.а, III.10.б).

Агаарын тээврээр дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.9 мян. хүн буюу 30.7 хувиар өсч, олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 1.1 мян. хүн буюу 1.2 хувиар буурав.

Агаарын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний улиралд 45.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.6 тэрбум төг буюу 11.1 хувиар өслөө (Хүснэгт III.3).

Шуудан, холбоо

Шуудан, холбооны үйлчилгээний орлого 2013 оны эхний улиралд 131.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.8 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар өсчээ. Нийт орлогод хүн амаас орсон орлого 77.7 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр өссөн байна.

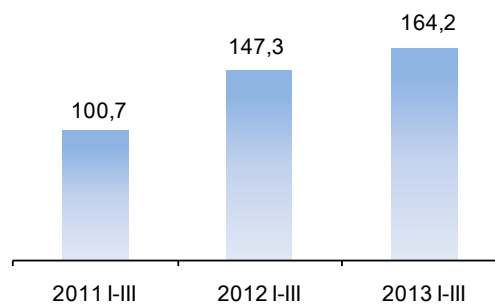
Суурин утасны цэгийн тоо 2013 оны эхний улиралд 151.3 мян. ш болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.4 мян. ш буюу 14.7 хувиар өсчээ.

Энэ оны эхний улиралд үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо давхардсан дүнгээр 3516.7 мянга, кабелийн телевизийн хэрэглэгчдийн тоо 256.5 мянгад хүрчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо 490.9 мянга буюу 16.2 хувь, кабелийн телевизийн хэрэглэгчдийн тоо 83.2 мянга буюу 48.0 хувиар нэмэгджээ.

Шуудангийн үйлчилгээний салбар 2013 оны эхний улиралд 169.0 мян. ш бичиг, захидал, 33.1 мян. ш илгээмж, 3491.2 мян. ш тогтмол

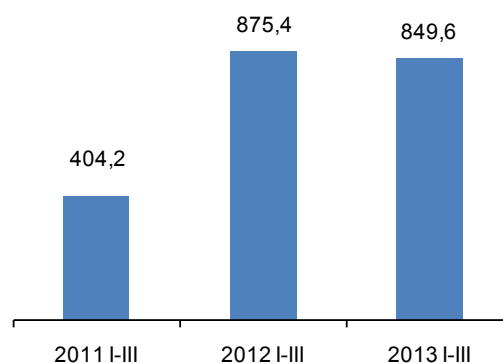
Зураг-III.10.а

Агаарын тээврээр зорчсон зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, мян. хүн



Зураг-III.10.б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, т



Хүснэгт-III.3

Агаарын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Он	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигч тээвэрлэлт, мян. хүн	Тээсэн ачаа, т
2011 I	9 021,4	36,5	128,6
II	9 021,2	29,2	123,5
III	8 204,8	35,0	152,1
2011 I-III	26 247,3	100,7	404,2
2012 I	14 207,7	46,2	302,3
II	12 655,0	47,8	257,8
III	14 175,8	53,3	315,2
2012 I-III	41 038,6	147,3	875,4
2013 I	17 385,6	59,2	290,6
II	12 911,4	48,8	236,6
III	15 310,2	56,2	322,5
2013 I-III	45 607,3	164,2	849,6
2013 I-III / 2012 I-III %	111,1	111,4	97,1
2013 III / 2012 III %	108,0	105,4	102,3
2013 III / 2013 II %	118,6	115,1	136,3

хэвлэлийг хэрэглэгчдэд хүргэсэн байна. Хүргэсэн бичиг, захидал өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.5 мян. ш буюу 2.7 хувь, илгээмж 6.2 мян. ш буюу 23.0 хувиар нэмэгдэж харин хүргэсэн тогтмол хэвлэл 759.7 мян. ш буюу 17.9 хувиар буурсан байна.



“Шуудан, холбооны салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний улиралд

	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2013 I-III 2012 I-III	%
Нийт орлого, оны үнээр, сая төг	96 914,4	122 468,6	131 283,0		107,2
Хүн амаас орсон орлого, сая төг	77 649,8	94 445,4	101 942,1		107,9
Суурин утасны цэг, мян.ш	129,4	131,9	151,3		114,7
Утасгүй холбооны тоо*	5 294	4 188	3 578		85,4
Үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо, мян.хүн (давхардсан тоогоор)	2 551,8	3 025,8	3 516,7		116,2
Кабелийн телевизийн хэрэглэгчдийн тоо	115 856	173 335	256 544		148,0
Шуудангийн үйлчилгээний үзүүлэлт					
Хүргэсэн бичиг, захидал, мян.ш	159,6	164,5	169,0		102,7
Хүргэсэн илгээмж, мян.ш	20,5	26,9	33,1		123,0
Хүргэсэн хэвлэл, мян.ш	3 364,7	4 250,9	3 491,2		82,1

* Утасгүй холбооны хэрэглэгчдээс МЦХ ХХК-ны хэрэглэгчдийг хасаж тооцсон.

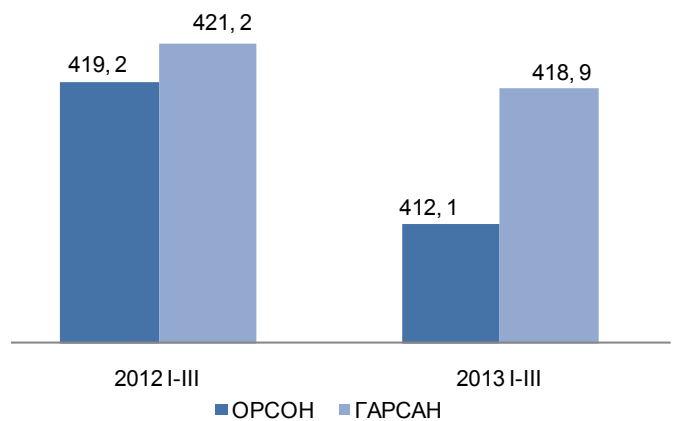
III.6 Хилээр нэвтэрсэн зорчигчид

Манай улсын хилээр 2013 оны эхний улиралд давхардсан тоогоор 831.0 мянган зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.4 мян.хүн буюу 1.1 хувиар буурсан байна. Улсын хилээр 2013 оны эхний улиралд орсон зорчигчдын 47.8 хувь нь Замын-Үүд, 20.0 хувь нь Буянт-Ухаа, 9.9 хувь нь Алтанбулаг, 8.4 хувь нь Гашуун сухайт, 3.9 хувь нь Шивээ хүрэн, үлдсэн 10.0 хувь нь бусад боомтоор орж ирсэн байна.

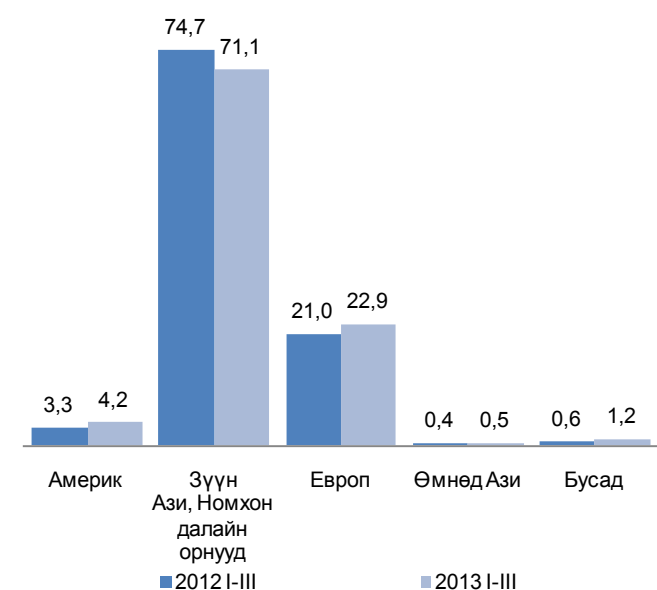
Улсын хилээр энэ оны эхний улиралд гадаадын 76.1 мян.хүн орсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 23.3 мянга буюу 23.4 хувиар буурчээ. Тэдний 90.5 хувь нь 30 хүртэл хоног, 3.3 хувь нь 90 хүртэл хоног, 6.2 хувь нь 90 ба түүнээс дээш хоногоор ирэв. Гадаадын зорчигчдын 58.1 мян.хүн буюу 76.3 хувь нь аялал жуулчлалын зорилгоор хилээр орсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.8 хувиар буурсан байна. Хилээр орж ирсэн гадаадын зорчигчдын 18.0 мян.хүн буюу 23.7 хувь нь ажиллах, суралцах болон байнга оршин суухаар иржээ. Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад Казахстан улсын жуулчдын тоо 33.4 хувиар өссөн бол ОХУ-ын жуулчдын тоо 21.2 хувиар буурсан байна. Улсын хилээр орсон гадаадын зорчигчдын 82.4 хувь нь (62.8 мян.хүн) эрэгтэйчүүд байна.

Улсын хилээр 2013 оны эхний улиралд орсон гадаадын зорчигчдын 71.1 хувь нь Зүүн Ази, Номхон далайн бүс нутгаас, 22.9 хувь нь Европоос, 4.2 хувь нь Америк тивээс, үлдсэн 1.8 хувь нь Ойрхи Дорнод, Өмнөд Ази, Африк тивээс иржээ (Зураг III.12).

Зураг-III.11
Монгол Улсын хилийн боомтуудаар нэвтэрсэн зорчигчид, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, мян.хүн



Зураг-III.12
Монгол Улсын хилээр орсон гадаадын зорчигчид, бүс нутгаар, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, хувиар





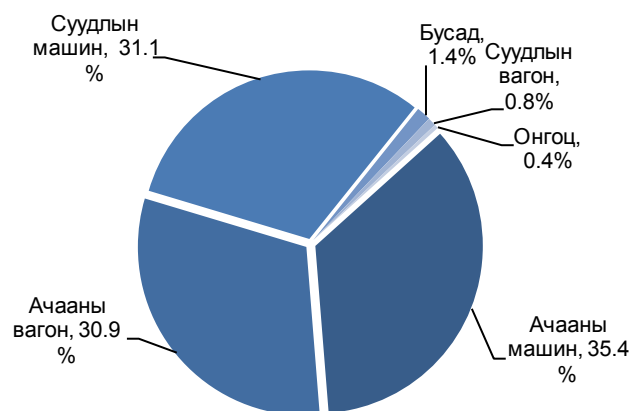
Хилээр орсон гадаадын зорчигчдын 53.7 хувийг БНХАУ-ын иргэд, 17.1 хувийг ОХУ-ын иргэд, 7.6 хувийг БНСУ-ын иргэд, 3.1 хувийг АНУ-ын иргэд, 2.8 хувийг Япон улсын иргэд, 15.7 хувийг бусад орны иргэд эзэлж байна.

Энэ оны эхний улирлын байдлаар манай улсын 347.1 мянган иргэн гадаадад зорчсоноос 285.6 мянга буюу 82.3 хувь нь хувийн журмаар зорчжээ.

Улсын хилээр 2013 оны эхний улиралд давхардсан тоогоор 323.5 мянган тээврийн хэрэгсэл нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 36.6 мянга буюу 10.1 хувиар буурсан бөгөөд эдгээрийн 35.4 хувийг ачааны машин, 30.9 хувийг ачааны вагон, 31.1 хувийг суудлын авто машин, 2.6 хувийг бусад тээврийн хэрэгсэл эзэлж байна (Зураг III.13). Нийт тээврийн хэрэгслийн 91.2 хувь нь Замын-Үүд, Шивээ хүрэн, Гашуун сухайт, Сүхбаатар, Алтанбулагийн боомтоор нэвтэрчээ.

Зураг-III.13

Монгол Улсын хилээр нэвтэрсэн тээврийн хэрэгсэл, 2013 оны эхний улирлын байдлаар, хувиар



IV. Бусад

IV.1 Цаг уур, агаарын бохирдол

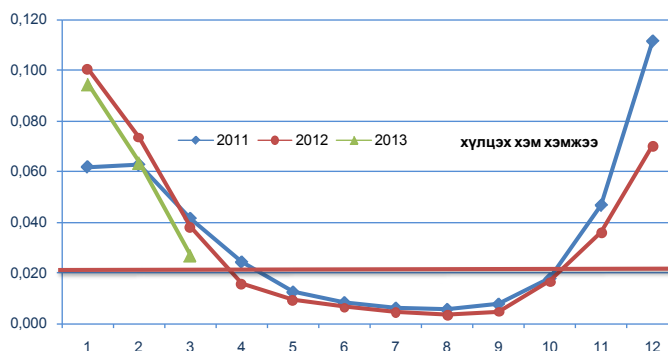
Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 3 дугаар сард Орхон аймгийн Баян-Өндөр суманд орж 20.2 мм-т хүрчээ. Энэ оны 3 дугаар сард Дорноговь аймгийн Хөвсгөл суманд хамгийн их температур 23.0 хэм, Завхан аймгийн Отгон суманд хамгийн бага температур -34.0 хэм байлаа. Салхины хурд Говь-Алтай аймгийн Бугат, Өмнөговь аймгийн Булган суманд 40 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2013 оны 3 дугаар сард олон жилийн дунджаас 3.3 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.2 хэмээр дулаан байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 3 дугаар сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчимд 31 удаа, 13-р хороолол орчимд 30 удаа, 32-ын тойрог орчимд 17 удаа, Хархорин захын орчимд 11 удаа, 1-р хороолол орчимд 6 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 25 удаа, Баруун дөрвөн зам, 13-р хороолол орчимд тус бүр 17 удаа, 1-р хороолол орчимд 16 удаа, Хархорин захын орчимд 4 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 29

Зураг-IV.1

Улаанбаатар хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)



Зураг-IV.2

Улаанбаатар хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)





удаа, Хархорин захын орчимд 22 удаа, 13-р хороолол, 32-ын тойрог орчимд тус бүр 20 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 17 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна.

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний улиралд 1125 удаа гарсны улмаас 21 хүн амь насаа алдаж, 135.7 мян.толгой мал,амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний улиралд объектын түймэр 1062 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 21 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 17 удаа, ой, хээрийн түймэр, гол, нуурын усанд хүн унасан осол тус бүр 4 удаа, хүчтэй салхи шуурга, үер, бичил уурхайн нурангины осол тус бүр 3 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол тус бүр 2 удаа, зуд, малын халдварт маеди весна өвчин, малын гоц халдварт цэцэг өвчин, сум галт хэрэгслийн осол тус бүр 1 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас объектын түймэрт 5.2 тэрбум төгрөг, хүчтэй салхи шуурганд 350.1 сая төгрөг, мал, амьтны халдварт галзуу өвчинд 9.8 сая

төгрөг, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осолд 3.2 сая төгрөгийн хохирол иргэн болон байгууллагад учирсан байна. Объектын түймрээр 20 хүн, бичил уурхайн нурангины ослоор 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 111-ээр нэмэгдэж, амь насаа алдсан хүний тоо 19-өөр буурав.

Хорогдсон мал, амьтдын тоо 2013 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 135.0 мян. толгойгоор их байна (Хүснэгт 1).

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар*

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2013 I-III %	
	I-III	I-III	I-III	2012	I-III
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	864	1 014	1 125	110,9	
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	46	40	21	52,5	
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	432	538	529	98,3	
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, толгой	163 790	694	135 723	19556,6	
Объектын түймрийн тоо	795	946	1 062	112,3	
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	1,1	2,7	5,5	201,2	

*-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА

С.МЭНДСАЙХАН

2013 оны 4-р сарын 10



Хавсралт № 1

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо (сарын эцэст)			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо*			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2011 III	2012 III	2013 III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
ДҮН	40 757	50 068	35 212	189,0	189,5	133,9	5 091	5 788	6 165	9 859	10 996	10 538
Баруун бүс	7 781	7 103	5 348	110,1	115,8	126,5	434	430	404	855	867	1 087
БӨ	1 237	1 427	935	99,5	127,2	128,4	102	115	126	138	99	162
ГО	826	879	790	90,2	137,2	136,6	40	67	50	185	118	69
ЗА	2 769	1 825	850	119,6	97,6	117,5	82	94	73	197	181	338
УВ	1 185	747	1 168	140,7	132,6	129,0	110	73	58	200	177	129
ХО	1 764	2 225	1 605	94,6	92,5	123,2	100	81	97	135	292	389
Хангайн бүс	13 505	11 993	7 691	173,5	105,1	125,6	632	726	777	2 338	1 819	1 909
АР	2 023	2 171	1 968	133,1	148,0	131,0	121	102	104	301	241	197
БХ	2 318	1 805	793	135,3	119,9	105,0	85	97	124	698	362	253
БУ	1 791	692	345	85,6	131,2	137,6	56	72	103	249	305	206
ОР	2 027	2 224	639	256,9	93,1	135,3	126	142	181	221	251	183
ӨВ	2 966	2 338	1 577	65,5	109,0	118,1	114	170	132	354	323	517
ХӨ	2 380	2 763	2 369	109,2	119,5	132,4	130	143	133	515	337	553
Төвийн бүс	6 826	8 104	6 438	351,4	223,7	126,8	782	898	822	1 623	1 465	1 389
ГС	187	256	162	82,7	145,9	155,7	34	45	29	77	41	63
ДА	1 907	2 364	1 775	150,9	111,8	129,1	169	180	173	265	323	261
ДО	769	836	979	202,0	154,8	118,7	147	148	127	314	283	400
ДУ	963	831	397	130,9	188,1	138,0	46	75	54	143	151	102
ӨМ	512	891	577	1 305,8	351,5	151,3	89	97	91	322	174	139
СЭ	1 062	1 531	1 108	117,6	92,2	120,8	176	199	162	298	243	251
ТӨ	1 426	1 395	1 440	94,1	90,7	105,3	121	154	186	204	250	173
Зүүн бүс	3 027	4 875	3 708	141,9	115,4	119,3	337	412	404	869	956	1 597
ДД	934	2 001	1 764	154,8	147,5	119,2	156	153	207	415	554	925
СҮ	1 016	1 554	831	133,6	98,0	119,6	35	49	79	137	156	396
ХЭ	1 077	1 320	1 113	138,7	101,9	119,0	146	210	118	317	246	276
Улаанбаатар	9 618	17 993	12 027	167,0	284,8	153,8	2 867	3 241	3 725	4 174	5 889	4 556

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамруулав.

**ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ**

	Хэмжих нэгж	2013 оны эхний улирал				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	6,8	ГС	8,8	ТӨ	3,2
			БХ	7,8	БУ	4,4
			ДД	7,4	СЭ	4,5
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	1,5	ХӨ,СҮ	1,8	ГС	0,8
			ЗА, БХ, ӨВ, ДУ	1,6	БУ	1,0
			УВ, ДА, ДД, УБ	1,5	СЭ, ТӨ, ХЭ	1,1
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	16	ГО, СҮ	34	ОР, ДД	6
			ХӨ, БХ	28	ТӨ	7
			АР	25	БУ, ДА	8
10 000 хүнд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0/000**	38	ДД	130	ГО	13
			СҮ	75	УВ	17
			ДО	66	БӨ	18
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого,нийт зарлагын харьцаа	%	133,9	ГС	155,7	БХ	105,0
			ӨМ	151,3	ТӨ	105,3
			ДУ	138,0	ЗА	117,5

*-промилль

**- продицимилль



Хавсралт № 3-ийн үргэлжлэл

	Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг															
	Шингэн сүү, л				Элсэн чихэр, кг				Ногоон цай, 2 кг				Төмс, кг		Сонгино, кг	
	2011.III	2012.III	2013.III	2011.III	2012.III	2013.III	2011.III	2012.III	2013.III	2011.III	2012.III	2013.III	2011.III	2012.III	2013.III	
Баруун бүс																
БӨ	2 000	1 600	2 000	1 900	1 766	1 800	3 700	3 800	4 100	600	600	250	1 200	1 500	1 500	
ГО	2 000	1 800	2 000	1 700	1 700	1 700	5 500	6 000	5 000	800	700	500	1 500	1 200	1 500	
ЗА	1 700	1 800	2 467	1 800	1 800	1 733	3 500	4 000	4 067	600	900	800	1 200	1 500	1 500	
УВ	1 300	1 500	1 667	1 800	1 700	1 800	5 000	4 667	6 333	700	800	733	1 500	1 500	2 000	
ХО	1 800	1 500	1 800	1 800	1 767	1 933	4 800	5 000	7 833	800	500	300	1 600	1 500	2 067	
Хангайн бүс																
АР	1 500	1 500	2 000	1 700	1 800	1 800	3 300	2 500	2 750	800	800	500	1 000	1 000	1 000	
БХ	1 500	2 000	2 000	1 800	1 800	1 567	4 300	4 500	3 800	800	700	800	1 200	1 200	1 300	
БУ	1 500	1 500	1 500	1 800	1 800	1 800	3 500	3 500	4 000	800	800	800	1 100	1 000	1 500	
ОР	1 500	1 200	1 533	1 550	1 617	1 600	5 000	4 333	4 117	800	600	667	1 000	1 200	1 500	
ӨВ	2 000	1 600	2 000	1 800	1 700	1 550	4 500	4 367	4 500	800	783	700	850	817	1 500	
ХӨ	1 200	1 600	2 000	1 700	1 800	1 817	5 200	4 800	4 650	600	733	700	1 500	1 333	1 533	
Төвийн бүс																
ГС	1 800	1 200	1 000	1 650	1 700	1 583	3 000	3 800	3 900	750	800	550	900	800	900	
ДА	1 100	1 000	1 250	1 700	1 700	1 670	4 500	3 800	4 300	800	800	600	1 000	1 000	1 600	
ДО	1 800	2 000	2 000	1 500	1 550	1 533	4 500	5 000	4 500	800	767	700	1 000	1 000	1 275	
ДУ	-	2 067	1 900	1 600	1 567	1 517	3 900	3 733	4 200	900	867	733	900	867	1 167	
ӨМ	2 200	2 500	2 500	1 700	1 800	1 767	4 100	4 100	4 800	1 000	1 200	900	1 200	1 300	1 500	
СЭ	900	1 267	1 300	1 700	1 667	1 633	4 200	5 000	4 867	800	967	800	1 800	2 000	2 267	
ТӨ	1 300	1 200	1 300	1 700	1 500	1 500	4 500	4 800	4 000	800	1 000	700	800	800	1 500	
Зүүн бүс																
ДД	1 000	1 300	1 400	1 600	1 600	1 567	3 600	3 800	4 200	700	800	667	900	1 200	1 233	
СҮ	1 500	1 600	1 700	1 600	1 480	1 450	3 500	3 780	4 050	900	850	883	800	800	1 267	
ХЭ	1 000	1 200	1 500	1 600	1 600	1 567	5 000	4 200	4 700	900	1 000	617	1 200	1 000	1 350	
Улаанбаатар																
УБ	1 140	1 350	1 230	1 700	1 650	1 730	4 515	4 240	4 310	975	1 070	1 040	945	1 028	1 250	



ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
	Баруун бүс					
БӨ	21 500	27 500	25 000	25 000	29 000	-
ГО	18 700	25 000	-	28 700	-	-
ЗА	25 000	25 000	28 000	30 000	32 000	35 000
УВ	22 000	23 000	-	25 000	25 000	-
ХО	-	20 000	-	28 000	25 000	20 000
	Хангайн бүс					
АР	30 000	30 000	30 000	38 000	40 000	40 000
БХ	28 000	30 000	20 000	30 000	35 000	25 000
БУ	30 000	30 000	30 000	35 000	37 000	37 500
ОР	26 000	32 000	20 000	37 000	40 000	30 000
ӨВ	25 000	28 000	28 000	30 000	40 000	35 000
ХӨ	30 000	28 000	25 000	35 000	30 000	30 000
	Төвийн бүс					
ГС	20 000	27 500	25 000	25 000	31 500	27 000
ДА	26 000	25 000	28 000	34 000	35 000	40 000
ДО	-	25 000	-	-	28 000	-
ДУ	-	25 000	25 000	26 700	30 000	30 000
СЭ	28 000	25 000	25 000	38 000	35 000	38 000
ТӨ	30 000	35 000	31 000	40 000	41 000	39 000
	Зүүн бүс					
ДД	27 000	30 000	29 000	35 000	35 000	35 000
СҮ	22 500	22 500	20 000	30 000	32 500	27 500
ХЭ	30 000	31 000	30 000	-	40 000	40 000
	Улаанбаатар					
УБ	33 000	34 000	34 000	40 000	43 000	44 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2012 III	2013 II	2013 III
	Баруун бүс		
БӨ	30 000	41 000	35 000
ГО	33 000	-	25 000
ЗА	30 000	35 000	35 000
УВ	24 000	35 000	20 000
ХО	40 000	35 000	35 000
	Хангайн бүс		
АР	35 000	40 000	35 000
БХ	35 000	30 000	25 000
БУ	35 000	40 000	30 000
ОР	35 000	35 000	40 000
ӨВ	35 000	35 000	38 000
ХӨ	30 000	40 000	30 000
	Төвийн бүс		
ГС	32 500	40 000	30 000
ДА	30 000	34 000	32 000
ДО	28 000	40 000	35 000
ДУ	35 700	-	40 000
ӨМ	30 000	25 000	20 000
СЭ	38 000	30 000	38 000
ТӨ	40 000	44 000	36 000
	Зүүн бүс		
ДД	35 300	40 000	35 000
СҮ	32 500	37 500	25 000
ХЭ	35 000	43 000	40 000
	Улаанбаатар		
УБ	37 000	44 000	42 000



Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
Баруун бүс						
БӨ	50 000	50 000	45 000	50 000	50 000	45 000
ГО	49 700	48 000	56 000	49 700	48 000	55 000
ЗА	53 000	51 000	52 000	53 000	51 000	52 000
УВ	48 000	-	-	-	-	-
ХО	52 000	40 000	45 000	52 000	40 000	-
Хангайн бүс						
АР	60 000	50 000	60 000	60 000	50 000	60 000
БХ	53 000	50 000	51 000	50 000	50 000	50 000
БУ	60 000	-	65 000	60 000	47 000	65 000
ОР	66 500	52 500	65 000	65 000	52 500	-
ӨВ	62 000	50 000	57 000	62 000	50 000	57 000
ХӨ	64 000	48 000	60 000	65 000	50 000	65 000
Төвийн бүс						
ГС	68 500	-	57 500	-	-	-
ДА	62 000	40 000	60 000	62 000	40 000	60 000
ДО	65 000	42 000	62 000	65 000	42 000	62 000
ДУ	63 000	47 000	61 000	-	-	-
ӨМ	55 000	45 000	50 000	50 000	45 000	50 000
ТӨ	65 000	-	61 000	65 000	-	61 000
Зүүн бүс						
ДД	72 800	-	71 000	72 800	-	71 000
СҮ	66 500	42 500	66 500	66 500	42 500	66 500
ХЭ	69 000	-	70 000	-	-	-
Улаанбаатар						
УБ	65 000	55 000	66 500	65 000	-	65 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ					
	Хонины ноостой нэхий			Ямааны ноолууртай арьс		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
БӨ	-	9 000	4 000	19 000	26 000	21 000
ГО	16 000	10 000	10 000	25 000	26 000	-
ЗА	17 000	9 000	6 000	22 000	23 000	19 000
УВ	10 500	10 000	6 000	17 000	20 000	10 000
ХО	18 000	9 000	8 000	25 000	25 000	24 000
Хангайн бүс						
АР	8 000	5 000	5 000	23 000	25 000	22 000
БХ	13 000	8 000	6 000	25 000	25 000	-
БУ	7 500	6 000	4 000	19 000	20 000	15 000
ОР	5 500	11 000	5 500	12 000	-	20 000
ӨВ	8 000	6 000	4 000	-	25 000	23 000
ХӨ	8 000	5 000	5 000	18 000	22 000	18 000
Төвийн бүс						
ГС	10 000	7 500	5 500	21 000	24 500	21 500
ДА	15 000	5 000	5 000	23 000	20 000	22 000
ДО	10 000	8 000	3 500	16 000	22 000	-
ДУ	13 700	10 000	9 000	25 300	26 000	21 000
ӨМ	10 000	8 000	3 000	20 000	25 000	15 000
СЭ	18 000	6 000	6 000	20 000	19 000	19 000
ТӨ	15 000	10 000	8 000	25 000	24 000	25 000
Зүүн бүс						
ДД	12 000	6 000	5 000	20 700	20 000	20 000
СҮ	-	7 500	4 000	-	21 500	21 500
ХЭ	10 000	8 000	7 000	20 000	25 000	20 000
Улаанбаатар						
УБ	10 000	8 500	5 500	22 000	26 000	23 500



Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Тэмээний дундаж үнэ, мян.төг											
	Нас гүйцсэн тэмээ						Өсвөр насны тэмээ					
	Ат			Ингэ			Эр			Эм		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
	Баруун бүс											
БӨ	667	877	880	628	808	847	466	635	623	437	604	607
ГО	594	1 059	1 064	489	844	856	356	594	600	354	578	575
ЗА	700	-	1 000	-	-	867	-	-	600	-	-	600
УВ	725	1 000	1 000	567	-	775	350	-	650	300	-	600
ХО	810	980	883	767	850	881	550	550	640	500	525	600
	Хангайн бүс											
АР	613	800	825	538	750	763	425	450	463	413	450	463
БХ	980	1 113	1 150	780	820	875	700	550	600	700	700	600
БУ	629	913	888	623	769	769	424	485	494	411	466	481
ӨВ	-	1 100	1 133	-	-	1 000	-	-	-	-	-	-
ХӨ	621	803	755	538	725	648	393	571	506	385	558	494
	Төвийн бүс											
ДА	640	750	875	578	700	725	335	500	465	335	450	450
ДО	835	1 013	969	733	813	951	543	613	723	538	569	647
ДУ	709	975	1 175	605	909	920	383	615	654	373	600	639
ӨМ	942	1 033	1 129	600	800	800	800	-	-	-	-	-
СЭ	700	750	-	566	650	-	365	-	-	340	-	-
ТӨ	704	856	844	585	744	756	391	577	524	365	559	496
	Зүүн бүс											
ДД	697	923	997	628	768	823	480	523	583	425	491	550
СҮ	801	1 040	1 040	527	888	729	310	685	700	285	585	600
ХЭ	561	893	942	489	828	842	388	628	636	378	609	627

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны дундаж үнэ, мян.төг											
	Нас гүйцсэн адуу						Өсвөр насны адуу					
	Морь			Гүү			Эр			Эм		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
	Баруун бүс											
БӨ	712	900	910	659	869	866	490	697	697	459	630	632
ГО	452	713	732	389	578	594	303	442	450	301	425	428
ЗА	464	700	675	417	600	538	380	500	425	350	-	413
УВ	450	750	783	388	550	675	290	400	525	265	-	650
ХО	767	789	825	583	689	734	433	575	540	367	583	510
	Хангайн бүс											
АР	434	625	639	406	584	596	299	433	425	284	422	414
БХ	443	520	504	400	505	467	317	450	417	317	450	417
БУ	471	729	709	431	676	666	318	487	491	317	484	494
ОР	560	650	650	560	600	600	360	480	480	360	460	460
ӨВ	625	825	700	-	-	700	-	-	-	-	-	-
ХӨ	425	628	601	393	583	530	304	447	405	292	430	387
	Төвийн бүс											
ГС	700	700	700	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ДА	593	833	833	560	717	717	393	600	600	387	543	543
ДО	428	619	617	393	510	586	327	381	396	317	363	383
ДУ	441	851	860	389	805	837	300	611	600	262	600	593
ӨМ	383	767	733	-	650	583	580	450	675	-	-	-
СЭ	513	686	688	480	623	645	372	525	540	346	500	485
ТӨ	588	792	789	522	725	710	369	512	497	356	476	473
	Зүүн бүс											
ДД	506	704	743	453	605	650	323	443	446	309	415	418
СҮ	497	744	725	393	639	625	289	433	442	278	417	433
ХЭ	459	704	725	382	664	669	304	545	554	296	512	516
	Улаанбаатар											
УБ	400	800	800	320	800	800	300	500	550	290	450	500



Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Үхрийн дундаж үнэ, мян.төг											
	Нас гүйцсэн үхэр						Өсвөр насны үхэр					
	Эр			Эм			Эр			Эм		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
	Баруун бүс											
БӨ	488	638	652	460	575	597	363	462	454	344	408	418
ГО	517	958	942	448	781	772	366	622	628	363	556	561
ЗА	767	925	850	567	800	725	450	700	500	-	-	417
УВ	588	1 200	800	470	800	783	333	533	563	293	-	483
ХО	729	925	915	638	744	738	550	517	550	500	500	480
	Хангайн бүс											
АР	629	773	770	474	646	664	348	520	503	348	495	482
БХ	569	917	1 011	479	694	767	310	466	463	303	456	446
БУ	697	1 025	988	551	826	831	433	616	629	427	597	607
ОР	950	1 000	1 000	850	920	920	600	710	710	550	670	670
ӨВ	-	1 200	975	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ХӨ	551	847	811	438	685	643	338	485	449	321	474	438
	Төвийн бүс											
ГС	-	-	-	-	1 200	1 200	-	600	600	-	-	-
ДА	798	1 067	1 050	778	1 000	900	583	813	733	528	675	667
ДО	781	1 011	1 186	693	867	1 001	512	656	695	466	600	650
ДУ	611	979	1 107	542	931	1 033	380	760	754	343	735	723
ӨМ	700	1 000	1 500	-	-	-	-	-	900	-	-	-
СЭ	750	1 075	1 090	670	850	885	528	670	688	497	610	655
ТӨ	823	920	940	647	850	833	498	673	665	487	631	631
	Зүүн бүс											
ДД	879	1 075	1 050	655	889	845	462	706	696	441	646	610
СҮ	917	1 080	995	583	856	844	489	617	644	453	572	600
ХЭ	513	883	891	436	785	797	345	650	663	328	596	613
	Улаанбаатар											
УБ	520	900	900	480	850	900	420	600	600	380	560	580



Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Нас гүйцсэн хонины дундаж үнэ, мян.төг					
	Эр			Эм		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
Баруун бүс						
БӨ	145	144	143	120	116	110
ГО	129	157	156	97	112	113
ЗА	131	161	164	86	110	114
УВ	117	149	153	79	100	100
ХО	133	144	153	106	109	115
Хангайн бүс						
АР	115	154	154	79	121	121
БХ	115	149	152	93	103	104
БУ	112	158	155	83	122	120
ОР	160	190	190	100	160	160
ӨВ	136	167	182	109	133	144
ХӨ	92	136	133	69	102	95
Төвийн бүс						
ГС	120	225	250	-	150	165
ДА	158	213	210	137	163	163
ДО	133	157	159	90	119	124
ДУ	113	189	189	80	144	147
ӨМ	151	174	178	131	132	146
СЭ	124	180	170	101	142	143
ТӨ	137	187	180	94	139	129
Зүүн бүс						
ДД	111	147	149	85	116	116
СҮ	130	145	150	81	98	104
ХЭ	115	148	146	83	108	108
Улаанбаатар						
УБ	120	150	180	80	120	130

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Нас гүйцсэн ямааны дундаж үнэ, мян.төг					
	Эр			Эм		
	2012 III	2013 II	2013 III	2012 III	2013 II	2013 III
Баруун бүс						
БӨ	80	88	92	72	73	78
ГО	89	100	103	68	75	77
ЗА	79	130	92	59	105	66
УВ	74	86	98	53	68	69
ХО	104	113	117	60	73	75
Хангайн бүс						
АР	77	90	91	59	73	74
БХ	82	102	109	63	72	74
БУ	80	114	111	59	90	88
ОР	90	110	110	70	85	85
ӨВ	96	104	117	83	116	104
ХӨ	69	96	85	53	73	66
Төвийн бүс						
ГС	80	120	120	-	-	100
ДА	110	143	160	95	110	108
ДО	90	102	118	64	79	88
ДУ	82	130	131	58	107	109
ӨМ	114	129	132	85	90	90
СЭ	82	121	128	70	98	107
ТӨ	85	125	113	68	97	87
Зүүн бүс						
ДД	79	95	102	68	81	83
СҮ	77	96	98	53	63	68
ХЭ	84	113	112	62	88	85
Улаанбаатар						
УБ	70	100	120	65	75	80

**МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар**

Орлого, зарлагын төрөл	сая төг			
	2012 I-III		2013 I-III	
	Дүн	дүнд эзлэх хувь	Дүн	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	1 057 111,7	100,0	1 118 067,3	100,0
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	8 074,3	0,8	14 714,9	1,3
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	1 049 037,5	99,2	1 103 352,5	98,7
УРСГАЛ ОРЛОГО	1 045 486,0	98,9	1 103 243,3	98,7
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	936 611,9	88,6	983 066,3	87,9
1. Орлогын албан татвар	220 322,5	20,8	253 666,3	22,7
- аж ахуйн нэгжийн	146 907,7	13,9	155 618,3	13,9
- хүн амын	73 410,0	6,9	98 048,0	8,8
- зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	4,8	-	-	-
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	133 064,0	12,6	176 083,4	15,7
3. Өмчийн татвар	4 610,2	0,4	7 209,2	0,6
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	339 684,1	32,1	382 317,7	34,2
- нэмэгдсэн өртгийн татвар	273 035,4	25,8	292 558,3	26,2
- онцгой албан татвар	61 745,9	5,8	85 624,5	7,7
- тусгай зориулалтын орлого	4 902,8	0,5	4 134,8	0,4
5. Гадаад худалдааны татварын орлого	71 787,6	6,8	59 921,3	5,4
6. Бусад татвар	167 143,4	15,8	103 868,5	9,3
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	108 874,1	10,3	120 177,0	10,7
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	2 517,5	0,2	109,2	0,0
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	1 034,0	0,1	-	-
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1 104 823,9	100,0	1 019 719,0	100,0
НИЙТ ЗАРЛАГА	1 080 300,7	97,8	1 024 120,1	100,4
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	862 457,2	78,1	986 901,2	96,8
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	386 535,5	35,0	490 733,3	48,1
- цалин, хөлс	232 971,0	21,1	326 225,6	32,0
- бараа, үйлчилгээний бусад зардал	153 564,5	13,9	164 507,7	16,1
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	20 901,2	1,9	20 455,4	2,0
3. Татаас ба шилжүүлэг	455 020,5	41,2	475 712,6	46,7
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	217 843,5	19,7	37 218,8	3,6
Дотоод эх үүсвэр	207 353,4	18,8	37 063,4	3,6
- хөрөнгө оруулалт	194 882,0	17,6	35 954,3	3,5
- их засварын зардал	7 929,8	0,7	36,2	0,0
- геологи хайгуулын зардал	300,0	0,0	1 034,9	0,1
- улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	4 241,6	0,4	38,0	0,0
Гадаад эх үүсвэр	10 490,1	0,9	155,4	0,0
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	24 523,2	2,2	-4 401,0	-0,4
- гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	6 974,5	0,6	-	-
-эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	17 548,7	1,6	-4 401,0	-0,4



Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2012 I-III	2013 I-III	2013 I-III 2012 I-III %	2012 I-III	2013 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2013 I-III 2012 I-III %
Бүгд	164 485,8	413 973,4	251,7	13 782,6	282 801,7	86 801,1	309 193,1	356,2
	Баруун бүс							
Дүн	10 464,9	68 786,4	657,3	4 561,0	62 983,4	9 034,1	54 358,4	601,7
БӨ	1 704,6	15 698,4	920,9	950,0	14 677,3	1 340,1	12 228,0	912,4
ГО	2 119,8	12 137,1	572,6	-	10 976,3	1 545,4	8 881,9	574,7
ЗА	2 573,0	13 246,5	514,8	1 708,6	12 150,4	2 635,8	11 274,1	427,7
УВ	2 707,1	14 005,6	517,4	1 902,4	12 854,2	2 041,5	10 859,7	531,9
ХО	1 360,4	13 698,8	1 006,9	-	12 325,2	1 471,3	11 114,7	755,4
	Хангайн бүс							
Дүн	27 252,8	89 602,7	328,8	7 024,2	72 743,4	25 939,2	71 363,5	275,1
АР	2 702,9	14 417,7	533,4	1 540,0	13 152,8	1 826,1	11 007,3	602,8
БХ	2 655,8	13 692,3	515,6	1 767,3	12 603,2	2 215,7	13 045,7	588,8
БУ	1 972,3	10 817,8	548,5	554,2	6 540,5	1 503,0	7 860,5	523,0
ОР	14 862,0	14 994,4	100,9	-	7 264,1	15 962,2	11 084,9	69,4
ӨВ	2 458,4	15 488,3	630,0	1 597,7	14 282,9	2 255,8	13 118,1	581,5
ХӨ	2 601,5	20 192,2	776,2	1 565,0	18 899,9	2 176,4	15 247,0	700,6
	Төвийн бүс							
Дүн	49 724,4	80 073,2	161,0	2 197,4	57 732,4	22 223,5	63 145,7	284,1
ГС	1 204,4	3 462,7	287,5	477,3	2 525,6	825,4	2 223,8	269,4
ДА	2 722,2	12 765,4	468,9	-	9 228,8	2 435,8	9 890,3	406,0
ДО	2 744,3	9 334,9	340,2	-	6 223,1	1 776,1	7 865,3	442,8
ДУ	2 156,8	8 505,7	394,4	1 350,0	7 872,1	1 146,8	6 164,3	537,5
ӨМ	35 446,5	17 008,4	48,0	-	7 017,4	10 084,7	11 245,0	111,5
СЭ	3 006,7	14 662,4	487,7	-	12 110,5	3 260,4	12 140,1	372,4
ТӨ	2 443,5	14 333,7	586,6	370,1	12 754,9	2 694,4	13 616,9	505,4
	Зүүн бүс							
Дүн	4 958,3	32 861,8	662,8	-	28 629,4	4 297,3	27 555,0	641,2
ДД	2 037,2	11 209,5	550,2	-	9 384,3	1 381,1	9 403,4	680,8
СҮ	1 255,4	10 065,3	801,7	-	8 714,2	1 281,7	8 414,3	656,5
ХЭ	1 665,7	11 587,1	695,6	-	10 530,9	1 634,5	9 737,2	595,8
	Улаанбаатар							
Дүн	72 085,5	142 649,3	197,9	-	60 713,1	25 307,0	92 770,6	366,6
УБ	72 085,5	142 649,3	197,9	-	60 713,1	25 307,0	92 770,6	366,6

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Аймаг, нийслэл	2012 I-III	2013 I-III	сая төг	
			2013 I-III 2012 I-III %	%
Бүгд	21 913,9	3 400,0	15,5	
ДА	1 116,9	-	-	
ОР	14 708,8	1 500,0	10,2	
ӨМ	5 588,1	400,0	7,2	
СЭ	500,0	-	-	
УБ	-	1 500,0	-	



Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, салбараар, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Салбар	2012 I-III	2013 I-III	сая төг
			$\frac{2013 \text{ I-III}}{2012 \text{ I-III}} \%$
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1 104 823,9	1 019 719,0	92,3
Улсын нийтлэг үйлчилгээ	204 532,1	247 168,8	120,8
Нийтийн ерөнхий үйлчилгээ	112 321,1	133 596,3	118,9
Батлан хамгаалах үйл ажиллагаа	40 759,0	54 228,8	133,0
Нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлын үйл ажиллагаа	51 452,0	59 343,7	115,3
Нийгмийн үйлчилгээ	755 722,5	1 042 275,0	137,9
Боловсролын үйл ажиллагаа	201 999,0	404 510,3	200,3
Эрүүл мэндийн үйл ажиллагаа	84 848,1	107 827,3	127,1
Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	436 374,5	493 662,7	113,1
Орон сууц, нийтийн аж ахуйн үйл ажиллагаа	8 815,0	5 595,5	63,5
Амралт, спорт, соёл, урлагийн үйл ажиллагаа	23 685,9	30 679,1	129,5
Эдийн засгийн үйл ажиллагаа	197 128,5	98 872,1	50,2
Эрчим хүч, дулаан хангамж	62 542,9	20 318,1	32,5
ХАА, ойн аж ахуйн үйл ажиллагаа	18 788,2	40 054,2	213,2
Эрдэс баялаг, уул уурхай, үйлдвэр, барилга	7 010,5	5 298,2	75,6
Тээвэр, холбоо	52 161,1	4 830,9	9,3
Эдийн засгийн бусад	56 625,7	28 370,7	50,1
Ангилагдаагүй бусад зардал	60 933,1	74 472,1	122,2
Тохируулга	-113 492,3	-443 068,9	390,4



Хавсралт № 9

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	2012 I-III	2013 I-III	мян.ам.долл
			$\frac{2013 \text{ I-III}}{2012 \text{ I-III}} \%$
Нийт бараа эргэлт	2 335 668,4	2 014 204,0	86,2
Экспорт	877 779,7	809 187,2	92,2
Валютын төлбөртэй худалдаа	876 537,3	808 294,8	92,2
Гадаадын тусламжийн бараа	169,6	-	-
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	322,6	847,6	262,8
Бусад	750,2	44,8	6,0
Импорт	1 457 888,7	1 205 016,8	82,7
Валютын төлбөртэй худалдаа	1 215 071,7	1 084 765,9	89,3
Бараа солилцоо	-	5,0	-
Гадаадын тусламжийн бараа	35 577,3	15 283,5	43,0
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	206 375,7	104 391,7	50,6
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	739,5	316,8	42,8
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	124,5	242,2	194,5
Бусад	-	11,7	-

Хавсралт № 10

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Барааны бүлэг	2012 I-III		2013 I-III	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	877 779,7	100,0	809 187,2	100,0
Эрдэс бүтээгдэхүүн	810 358,2	92,3	707 409,3	87,4
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	20 857,5	2,4	42 730,1	5,3
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	15 038,9	1,7	13 348,5	1,6
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	11 736,7	1,3	14 391,7	1,8
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	6 089,6	0,7	5 298,2	0,7
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	4 439,4	0,5	4 676,7	0,6
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	2 863,5	0,3	2 495,8	0,3
Авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	2 401,9	0,3	1 910,2	0,2
Бусад	3 993,9	0,5	16 926,7	2,1
Импорт	1 457 888,7	100,0	1 205 016,8	100,0
Эрдэс бүтээгдэхүүн	373 476,7	25,6	362 840,9	30,1
Авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	351 333,5	24,1	207 230,7	17,2
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	326 266,9	22,4	268 140,5	22,3
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	99 532,0	6,8	73 347,2	6,1
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	70 343,6	4,8	78 736,5	6,5
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	53 436,4	3,7	52 967,5	4,4
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	44 481,6	3,1	40 531,3	3,4
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсэг	23 912,6	1,6	16 274,6	1,4
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа	21 925,0	1,5	19 349,6	1,6
Бусад	93 180,4	6,4	85 598,0	7,0



Хавсралт № 11

Төллөсөн хээлтэгч, төллөлтийн хувь, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Бүгд	2 919,4	3 801,9	4 051,5	18,8	24,2	22,8
Гүү	5,6	15,1	13,2	1,0	1,6	1,9
Үнээ	32,1	69,3	62,8	3,6	1,0	6,0
Ингэ	8,1	11,6	11,6	8,9	1,8	11,1
Эм хонь	1 463,9	1 877,7	1 992,7	20,6	27,3	24,1
Эм ямаа	1 409,6	1 828,2	1 971,2	20,6	19,0	25,8

Хавсралт № 12

Бойжуулсан төл, бойжилтын хувь, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Малын төрөл	Бойжуулсан төл, мян.толгой			Бойжилтын хувь		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Бүгд	2 835,3	3 774,2	4 027,0	96,9	99,0	99,1
Унага	5,5	14,9	12,9	96,8	98,6	98,1
Тугал	31,3	67,5	61,6	97,5	97,5	98,1
Ботго	8,0	11,5	11,5	98,7	99,4	99,0
Хурга	1 419,3	1 867,1	1 982,8	96,8	99,2	99,2
Ишиг	1 371,3	1 813,1	1 958,2	97,0	98,9	98,9

Хавсралт № 13

Зүй бусаар хорогдсон том мал, оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Малын төрөл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Бүгд	257,9	123,0	243,6	0,8	0,3	0,6
Адуу	9,0	5,9	11,5	0,5	0,3	0,5
Үхэр	21,8	11,8	29,4	1,0	0,5	1,1
Тэмээ	0,4	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
Хонь	107,6	45,5	90,1	0,7	0,3	0,5
Ямаа	119,2	59,6	112,3	0,9	0,4	0,6



Мал төллөлт, төл бойжилт, зүй бусаар хорогдсон том мал, өвчнөөр хорогдсон мал, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Аймаг, нийслэл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь			Бойжуулсан төл, мян.толгой			Бойжилтын хувь		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Дүн	2 919,4	3 801,9	4 051,5	18,8	24,2	22,8	2 835,3	3 774,2	4 027,0	96,9	99,0	99,1
	Баруун бүс											
Дүн	1 208,2	1 488,5	1 618,6	33,9	41,1	39,2	1 170,0	1 473,4	1 598,9	96,8	98,9	98,7
БӨ	190,0	214,5	238,3	36,6	37,9	38,0	187,2	210,2	235,6	98,5	98,0	98,9
ГО	200,6	234,4	274,6	29,3	35,2	35,0	193,1	232,4	272,1	95,9	98,9	99,0
ЗА	136,1	231,7	247,7	17,4	27,9	25,9	132,9	230,4	244,2	97,6	99,4	98,5
УВ	324,3	330,6	341,4	40,4	41,5	38,0	321,1	327,2	336,5	99,0	99,0	98,4
ХО	357,1	477,3	516,6	45,8	62,3	59,5	335,7	473,2	510,5	94,0	99,1	98,8
	Хангайн бүс											
Дүн	981,4	1 257,8	1 277,0	17,2	21,7	19,5	935,7	1 242,7	1 271,4	95,3	98,7	99,3
АР	249,3	296,0	155,8	20,1	23,0	10,7	226,4	287,6	154,4	90,8	97,2	99,0
БХ	172,3	220,4	302,9	18,4	24,0	28,2	170,4	219,6	302,3	98,9	99,6	99,3
БУ	240,8	248,0	208,0	22,3	23,2	18,1	229,4	243,1	206,0	95,1	97,8	99,0
ОР	20,9	26,6	33,3	25,1	34,9	38,4	20,9	26,6	33,3	98,9	99,6	99,9
ӨВ	184,6	305,1	377,5	19,8	31,5	31,7	177,1	305,5	378,3	95,9	99,8	99,7
ХӨ	113,5	161,7	199,5	7,8	11,0	12,5	111,4	160,2	197,1	98,2	99,1	98,8
	Төвийн бүс											
Дүн	632,4	874,6	906,3	17,3	24,0	21,8	632,8	878,2	909,6	99,5	99,6	99,4
ГС	6,6	8,1	6,4	9,0	9,4	6,2	6,6	8,1	6,4	100,0	99,6	98,2
ДА	16,3	45,9	27,0	12,5	37,5	20,8	16,3	45,9	26,9	99,8	99,9	99,8
ДО	51,7	52,0	94,4	11,1	10,4	16,7	52,2	52,1	95,2	99,9	100,0	100,0
ДУ	89,8	146,6	228,4	16,1	26,4	33,1	89,8	147,4	233,2	99,9	99,9	99,9
ӨМ	107,7	100,6	103,7	20,7	21,1	18,0	108,4	100,9	104,8	99,9	99,9	100,0
СЭ	81,0	180,6	159,8	13,4	31,1	26,2	80,8	180,4	159,1	99,6	99,8	99,3
ТӨ	279,3	340,9	286,6	21,3	25,7	19,4	278,8	343,4	284,0	99,1	99,1	98,7
	Зүүн бүс											
Дүн	78,8	137,4	205,2	3,2	5,5	7,4	78,4	136,6	203,5	99,0	98,9	98,8
ДД	11,7	17,2	16,7	2,2	3,5	3,1	11,7	16,9	15,1	99,7	97,5	90,3
СҮ	46,1	63,7	75,8	5,4	7,0	7,6	45,9	63,3	75,7	99,0	99,0	99,4
ХЭ	21,0	56,5	112,7	2,0	5,1	9,2	20,8	56,4	112,7	98,7	99,3	99,6
	Улаанбаатар											
УБ	18,6	43,6	44,4	13,4	32,7	30,1	18,4	43,3	43,6	99,0	99,1	98,0

Хавсралт № 14-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь			Өвчнөөр хорогдсон мал, мян.толгой			Зүй бус хорогдолд өвчний хорогдлын эзлэх хувь		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Дүн	257,9	123,0	243,6	0,8	0,3	0,6	6,0	4,2	9,7	2,3	3,4	4,0
	Баруун бүс											
Дүн	90,5	42,5	75,0	1,2	0,5	0,8	2,3	1,6	3,0	2,5	3,8	4,0
БӨ	6,3	4,0	3,8	0,6	0,3	0,3	0,9	0,7	0,3	15,0	17,7	7,8
ГО	23,4	16,9	16,1	1,8	1,0	0,8	0,2	0,2	0,4	0,7	1,2	2,7
ЗА	12,8	4,0	32,6	0,7	0,2	1,4	0,3	0,1	0,8	2,4	2,6	2,5
УВ	9,8	7,3	15,6	0,6	0,4	0,8	0,7	0,4	1,3	7,0	5,8	8,2
ХО	38,3	10,4	6,9	2,3	0,6	0,3	0,2	0,2	0,2	0,5	1,7	2,6
	Хангайн бүс											
Дүн	124,8	56,5	116,5	1,0	0,4	0,8	2,2	0,9	3,2	1,8	1,6	2,8
АР	60,5	31,2	35,8	2,3	1,0	1,1	0,5	0,1	0,8	0,8	0,4	2,2
БХ	6,5	6,9	20,7	0,3	0,3	0,8	0,3	0,1	0,4	5,2	1,3	1,9
БУ	23,3	5,7	11,5	1,0	0,2	0,4	0,9	0,2	0,8	3,7	3,3	6,9
ОР	0,4	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	2,8	17,7	2,9
ӨВ	12,9	2,5	7,0	0,6	0,1	0,2	0,1	0,0	0,5	0,7	1,4	7,3
ХӨ	21,3	10,2	41,4	0,7	0,3	1,2	0,4	0,5	0,7	2,0	4,5	1,7
	Төвийн бүс											
Дүн	9,3	10,2	16,7	0,1	0,1	0,2	0,8	0,8	2,8	8,9	8,3	17,0
ГС	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	-	0,0	0,0	-	48,7	15,2
ДА	0,5	0,3	1,0	0,2	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	1,1	1,2	1,6
ДО	0,6	3,1	1,0	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	14,4	2,3	25,0
ДУ	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	8,0	-	1,1
ӨМ	0,9	0,6	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	7,9	3,2	4,1
СЭ	1,7	0,7	2,6	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,4	12,1	14,4	14,1
ТӨ	5,4	5,3	11,3	0,2	0,2	0,3	0,4	0,6	2,2	8,0	12,2	19,0
	Зүүн бүс											
Дүн	32,3	13,1	34,2	0,6	0,2	0,6	0,5	0,5	0,4	1,5	4,0	1,0
ДД	3,3	5,1	19,7	0,3	0,4	1,6	0,0	0,2	0,1	1,1	3,0	0,3
СҮ	25,5	4,6	10,0	1,3	0,2	0,4	0,2	0,1	0,1	0,7	2,6	0,7
ХЭ	3,6	3,4	4,5	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	7,1	7,6	4,9
	Улаанбаатар											
УБ	1,0	0,7	1,2	0,4	0,2	0,4	0,2	0,3	0,3	21,8	39,8	23,2



**Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр,
жил бүрийн эхний улирлын байдлаар**

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 III	2013 III	2012 I-III	2013 I-III	сая төг	
					2013 I-III 2012 I-III	%
Нийт дүн	175 666,5	176 422,5	473 338,5	507 003,9	107,1	
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	107 516,3	101 312,3	270 452,6	275 432,3	101,8	
Нүүрс олборлолт	36 835,7	24 967,2	69 077,2	62 729,1	90,8	
Газрын тос олборлолт	15 731,9	21 329,9	46 625,3	56 808,4	121,8	
Металлын хүдэр олборлолт	52 834,2	53 976,4	149 856,4	153 015,7	102,1	
Бусад ашигт малтмал олборлолт	2 114,6	1 038,8	4 893,7	2 879,1	58,8	
Боловсруулах аж үйлдвэр	45 643,9	51 182,0	130 366,5	154 512,0	118,5	
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	26 328,5	25 530,2	75 812,5	78 805,7	103,9	
Тамхи үйлдвэрлэл	370,3	6,1	2 231,8	1 810,1	81,1	
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	4 514,1	5 346,9	12 831,3	16 432,1	128,1	
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	399,1	463,3	1 299,8	1 566,0	120,5	
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	97,5	1 532,6	295,7	2 815,8	952,1	
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	185,2	199,9	493,9	652,8	132,2	
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	283,2	251,8	767,5	755,1	98,4	
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	913,3	1 382,8	2 495,0	3 377,1	135,4	
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	2 834,2	9 088,3	13 006,8	27 590,2	212,1	
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 361,1	2 293,3	4 885,8	5 693,0	116,5	
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	160,6	675,1	502,7	1 768,8	351,8	
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэр	1 286,9	706,5	2 848,6	1 535,9	53,9	
Төмрийн үйлдвэрлэл	5 933,2	3 566,1	10 174,0	11 329,7	111,4	
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйг	1,2	2,3	3,9	6,2	160,0	
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	496,9	29,8	1 523,1	79,1	5,2	
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	388,0	26,8	898,8	53,9	6,0	
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	0,7	0,6	2,1	1,4	65,7	
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	33,3	30,6	112,3	102,2	91,0	
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	56,7	49,2	181,0	137,0	75,7	
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	22 506,3	23 928,1	72 519,4	77 059,5	106,3	
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	21 326,7	22 724,2	69 017,2	73 502,5	106,5	
Ус ариутгал, усан хангамж	1 179,6	1 203,9	3 502,2	3 557,0	101,6	



**Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл,
жил бүрийн эхний улирлын байдлаар**

Нэр төрөл	Хэмжих нэгж	2012 III	2013 III	2012 I-III	2013 I-III	$\frac{2013 \text{ I-III}}{2012 \text{ I-III}}$ %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	372,5	392,4	1 149,4	1 229,2	106,9
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	960,2	1 053,2	3 484,4	3 676,3	105,5
Газрын тос	мян.баррел	287,5	389,8	852,2	1 038,3	121,8
Нүүрс	мян.т	3 515,8	2 383,0	6 593,1	5 987,2	90,8
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	30,0	28,8	87,2	82,4	94,5
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	341,5	344,1	1 066,8	956,5	89,7
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	12,0	4,4	26,0	11,9	45,8
Алт	кг	234,6	561,1	714,5	1 532,9	214,5
Катодын зэс, 99%	т	171,8	181,6	536,8	531,8	99,1
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	47,6	49,5	133,5	144,7	108,4
Самнасан ноолуур	т	6,5	16,0	18,9	85,7	453,4
Хивс	мян.м2	77,5	87,5	236,2	253,9	107,5
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	0,1	1,2	2,2	3,9	177,3
Зүсмэл материал	м3	885,2	806,5	1 524,8	1 368,5	89,7
Шохой	мян.т	4,2	1,4	11,6	7,0	60,0
Сонин	сая х.д.х	3,8	4,1	11,7	11,4	97,6
Малын мах	т	4,7	17,4	1 171,3	1 005,3	85,8
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	144,7	162,8	442,4	567,8	128,3
Гурил	т	7 197,8	4 746,7	20 213,2	21 388,5	105,8
Талх	т	1 886,1	1 795,2	5 962,6	6 191,3	103,8
Нарийн боов	т	612,7	1 163,8	3 256,5	3 975,8	122,1
Гоймон	т	5,0	9,7	268,8	524,6	195,2
Амтат ус, ундаа	мян.л	6 571,9	7 172,1	13 474,2	17 776,7	131,9
Архи, дарс	мян.л	2 467,5	1 926,5	7 269,9	6 348,1	87,3
Спирт	мян.л	435,5	273,8	1 173,1	855,3	72,9



Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, дэд салбараар,

оны үнээр, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 III	2013 III	2012 I-III	2013 I-III	Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
						2012 I-III	2013 I-III
Аж үйлдвэр бүгд	531 643,1	475 625,9	1 249 644,5	1 348 438,3	828 581,7	100,0	100,0
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	356 654,6	297 260,8	779 906,2	772 137,7	635 360,9	62,4	57,3
Нүүрс олборлолт	140 351,9	68 992,3	256 718,7	153 054,2	104 629,5	20,5	11,4
Газрын тос олборлолт	37 069,3	55 789,5	101 493,0	136 042,7	136 042,7	8,1	10,1
Металлын хүдэр олборлолт	173 420,6	170 343,7	407 270,7	478 191,9	390 400,4	32,6	35,5
Бусад ашигт малтмал олборлолт	5 812,9	2 135,3	14 423,9	4 849,0	4 288,3	1,2	0,4
Боловсруулах аж үйлдвэр	131 212,3	128 575,0	335 552,5	427 261,8	193 220,8	26,9	31,7
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	51 296,3	58 082,0	169 127,8	160 594,9	1 286,7	13,5	11,9
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	6 083,5	11 240,9	17 791,2	22 522,1	950,4	10,5 *	14,0 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3 242,2	4 235,0	8 147,7	11 522,1	-	4,8 *	7,2 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	6 093,9	2 671,4	15 972,5	10 652,3	-	9,4 *	6,6 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 774,6	6 195,9	18 068,5	21 754,2	-	10,7 *	13,5 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	31 102,1	33 738,8	109 147,9	94 144,3	336,2	64,5 *	58,6 *
Тамхи үйлдвэрлэл	2 503,8	2 580,3	9 325,3	11 782,1	-	0,7	0,9
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	5 707,0	7 031,8	19 706,4	28 766,3	8 953,1	1,6	2,1
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	540,7	1 184,5	2 201,4	5 566,9	1 810,2	0,2	0,4
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	110,5	1 207,1	278,8	2 016,4	1 529,9	0,0	0,1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	811,9	909,9	2 068,0	3 006,0	-	0,2	0,2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	1 630,0	1 846,6	4 728,6	5 208,2	-	0,4	0,4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 080,3	957,0	2 678,8	2 936,1	-	0,2	0,2
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	50 833,2	37 401,7	77 385,4	164 428,7	163 755,4	6,2	12,2
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	5 116,4	5 383,5	10 572,5	12 389,2	-	0,8	0,9
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	16,8	222,3	264,9	478,0	-	0,0	0,0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	2 996,9	3 960,1	7 452,9	6 628,5	-	0,6	0,5
Төмрийн үйлдвэрлэл	6 118,0	7 151,0	21 913,9	20 996,3	15 755,4	1,8	1,6
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	1 721,7	211,4	5 010,9	1 077,4	113,3	0,4	0,1
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	326,6	109,9	1 751,0	331,4	-	0,1	0,0
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	103,0	0,0	191,0	203,0	-	0,0	0,0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	26,7	10,4	47,5	30,3	-	0,0	0,0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	172,6	248,7	572,6	600,1	-	0,0	0,0
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	99,8	76,7	274,9	222,0	16,9	0,0	0,0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	43 776,2	49 790,1	134 185,8	149 038,7	-	10,7	11,0
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	40 002,9	45 975,1	123 054,8	137 729,3	-	9,8	10,2
Ус ариутгал, усан хангамж	3 773,3	3 815,0	11 131,0	11 309,4	-	0,9	0,8

Тайлбар: * Бүлгийн дүнд эзлэх хувь



**Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, оны үнээр, бүс, аймаг, нийслэлээр,
жил бүрийн эхний улирлын байдлаар**

сая төг

Аймаг, нийслэл	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	Дүнд эзлэх хувь		
				2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Нийт дүн	1 028 745,8	1 249 644,5	1 348 438,3	100,0	100,0	100,0
	Баруун бүс					
Дүн	7 782,9	10 060,3	8 495,8	0,8	0,8	0,6
БӨ	1 269,9	1 774,5	1 977,9	0,1	0,1	0,1
ГО	1 768,3	1 939,8	1 729,1	0,2	0,2	0,1
ЗА	1 426,2	1 688,6	1 876,4	0,1	0,1	0,1
УВ	2 425,1	2 574,8	1 777,4	0,2	0,2	0,1
ХО	893,4	2 082,7	1 135,0	0,1	0,2	0,1
	Хангайн бүс					
Дүн	359 795,1	332 289,2	316 483,4	35,0	26,6	23,5
АР	845,0	2 028,7	1 266,5	0,1	0,2	0,1
БХ	846,2	989,1	1 291,7	0,1	0,1	0,1
БУ	889,3	854,5	1 493,7	0,1	0,1	0,1
ОР	355 206,7	325 700,1	308 998,3	34,5	26,1	22,9
ӨВ	1 269,5	1 907,6	2 189,1	0,1	0,2	0,2
ХӨ	738,2	809,2	1 244,2	0,1	0,1	0,1
	Төвийн бүс					
Дүн	115 427,6	193 708,4	143 335,9	11,2	15,5	10,6
ГС	7 279,0	7 863,0	9 347,7	0,7	0,6	0,7
ДА	15 313,9	22 826,0	26 932,6	1,5	1,8	2,0
ДО	1 459,6	1 328,6	1 685,7	0,1	0,1	0,1
ДУ	2 763,8	970,0	1 007,6	0,3	0,1	0,1
ӨМ	69 860,9	134 030,9	51 978,3	6,8	10,7	3,9
СЭ	16 419,8	21 381,9	45 591,8	1,6	1,7	3,4
ТӨ	2 330,6	5 308,0	6 792,2	0,2	0,4	0,5
	Зүүн бүс					
Дүн	34 450,9	39 192,1	37 667,9	3,3	3,1	2,8
ДД	2 004,4	2 062,9	3 112,3	0,2	0,2	0,2
СҮ	30 985,0	35 670,4	33 296,2	3,0	2,9	2,5
ХЭ	1 461,5	1 458,7	1 259,4	0,1	0,1	0,1
	Улаанбаатар					
УБ	511 289,4	674 394,4	842 455,3	49,7	54,0	62,5



**Тээврийн салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн
эхний улирлын байдлаар**

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2013 I-III 2012 I-III %
I. Бүх төрлийн тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	8 363,2	8 405,1	8 045,2	95,7
Ачаа эргэлт, сая т.км	3 117,3	3 532,4	3 014,7	85,3
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	81 634,3	76 093,5	88 470,1	116,3
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	919,2	1 006,2	1 189,6	118,2
Шилжүүлсэн сая т.км	3 605,0	4 050,7	3 595,9	88,8
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	146 882,6	180 239,6	179 028,0	99,3
II. Авто тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	4 337,0	3 453,3	3 442,6	99,7
Ачаа эргэлт, сая т.км	812,2	535,9	543,7	101,5
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	80 679,8	75 030,0	87 416,2	116,5
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	469,5	451,4	645,1	142,9
Шилжүүлсэн сая т.км	1 000,0	716,4	801,8	111,9
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	46 428,2	38 577,9	45 891,7	119,0
III. Төмөр замын тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	4 025,8	4 950,9	4 601,8	92,9
дотоодын	2 070,9	2 311,8	2 442,3	105,6
гаргалт	1 123,4	1 734,0	1 317,3	76,0
оруулалт	325,9	507,3	468,5	92,3
дамжин өнгөрөх	505,7	397,7	373,7	93,9
Ачаа эргэлт, сая т.км	2 304,2	2 994,3	2 469,4	82,5
дотоодын	624,3	709,9	676,7	95,3
гаргалт	945,9	1 585,1	1 146,3	72,3
оруулалт	172,8	257,7	231,6	89,9
дамжин өнгөрөх	561,3	441,5	414,8	93,9
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	853,7	916,1	889,7	97,1
олон улсад тээвэрлэсэн	27,7	28,7	30,3	105,6
дотоодод тээвэрлэсэн	826,0	887,4	859,4	96,8
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	284,9	315,9	301,0	95,3
Шилжүүлсэн сая т.км	2 589,1	3 310,2	2 770,4	83,7
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	74 207,0	100 623,1	87 529,0	87,0
IV. Агаарын тээвэр				
Тээсэн ачаа, т	404,2	875,4	849,6	97,1
шуудан	99,7	102,0	115,5	113,2
тээш	72,9	96,8	144,6	149,4
ачаа	231,6	676,6	589,5	87,1
Ачаа эргэлт, мян.т.км	877,1	2 249,6	1 582,2	70,3
шуудан	169,2	190,6	193,5	101,5
тээш	114,4	144,1	152,0	105,5
ачаа	593,5	1 914,9	1 236,7	64,6
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	100,7	147,3	164,2	111,4
олон улсад тээвэрлэсэн	69,2	89,1	88,0	98,8
дотоодод тээвэрлэсэн	31,5	58,3	76,2	130,7
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	164,8	238,9	243,6	102,0
Шилжүүлсэн сая т.км	15,8	24,0	23,7	98,8
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	26 247,3	41 038,6	45 607,3	111,1

**Дэлхийн эдийн засаг,
гадаад зах зээлийн тойм****АНУ-ын эдийн засаг**

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 3 дугаар сарын 28-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2012 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.4 хувиар* өсчээ¹.

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.0 хувиар өсчээ².

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны 1 сард 44.4 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.8 тэрбум ам.долл буюу 15.0 хувиар* буурчээ³.

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.5 хувиар өссөн байна⁴.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 2 дугаар сард 7.7 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурсан** байна².

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтын урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 3 дугаар сарын 8-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас өөрчлөлтгүй*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 хувиар өсчээ⁵.

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 1 дүгээр сард 99.2 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынх 0.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 хувиар буурчээ⁶.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны 2 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2410.4 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 954.8 тэрбум иен буюу 65.6 хувиар өсчээ⁷.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 0.1 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.0 хувиар буурчээ⁸.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 2 дугаар сард 4.3 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр өсчээ⁶.

**Европын холбооны гишүүн орнуудын
эдийн засаг**

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 3 дугаар сарын 6-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.5 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 хувиар* өссөн байна.

Инфляцийн түвшин 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны 1 дүгээр сард 16.5 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 24.9 тэрбум евро буюу 2.5 дахин буурчээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 2 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.9 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 пунктээр өсчээ⁹.

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 3 дугаар сарын 4-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны 1 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.6 хувиар өссөн байна¹⁰.

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.0 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 2 сард 193.8 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.4 тэрбум ам.долл буюу 2.2 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.1 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 2 дугаар сард 5.8 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурчээ¹¹.

* - Улирлын нөлөөллийг тооцсон

** - АНУ-ын Хөдөлмөрийн яамны Хөдөлмөрийн Статистикийн товчооны 2013 оны 1-р сарын 4-нд мэдээлснээр



БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 1 дүгээр сарын 23-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 2.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.8 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.2 хувиар өсчээ¹².

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 2 сард 44.1 тэрбум ам.долларын ашигтай гарчээ¹³.

Аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.9 хувиар өсчээ¹².

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид тонн цэвэр зэсийн үнэ 2013 оны 3 дугаар сард дунджаар 7662.90 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 407.6 ам.долл буюу 5.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 794.1 ам.долл буюу 9.4 хувиар буурчээ¹⁴ /Зураг 1/.

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2013 оны 3 дугаар сард дунджаар 1592.86 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 34.73 ам.долл буюу 2.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.36 ам.долл буюу 0.5 хувиар буурчээ¹⁵ /Зураг 2/.

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2013 оны 3 дугаар сард дунджаар 92.68 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 2.83 ам.долл буюу 3.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.72 ам.долл буюу 12.9 хувиар буурчээ¹⁶ /Зураг 3/.

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2013 оны 3 дугаар сард дунджаар 14418.26 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 450.93 нэгж буюу 3.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1338.79 нэгж буюу 10.2 хувиар нэмэгджээ¹⁷.

Зураг-1



Зураг-2



Зураг-3





Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2013 оны 3 дугаар сард дунджаар 12244.03 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 907.58 нэгж буюу 8.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2281.68 нэгж буюу 22.9 хувиар нэмэгджээ¹⁷.

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2013 оны 3 дугаар сард дунджаар 6435.58 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 119.23 нэгж буюу 1.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 560.18 нэгж буюу 9.5 хувиар нэмэгджээ¹⁷.

Эх үүсвэр:

1. <http://bea.gov>
2. <http://stats.bls.gov>
3. <http://www.census.gov/foreign-trade>
4. <http://www.federalreserve.gov>
5. <http://www.esri.cao.go.jp>
6. <http://www.stat.go.jp>
7. <http://www.customs.go.jp>
8. <http://www.meti.go.jp>
9. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
10. <http://www.economy.gov.ru>
11. <http://www.gks.ru>
12. <http://www.stats.gov.cn>
13. <http://www.e-to-china.com>
14. <http://www.lme.com>
15. <http://www.lbma.org.uk>
16. <http://www.nymex.com>
17. <http://finance.yahoo.com>

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones ¹	Nikkei-225 ²	FTSE-100 ³
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58
V	12721.08	8842.54	5461.44
VI	12544.90	8638.08	5480.44
VII	12814.09	8760.68	5636.47
VIII	13135.12	8949.88	5796.95
IX	13418.50	8948.59	5805.44
X	13380.65	8827.39	5831.80
XI	12896.44	9059.86	5787.52
XII	13144.18	9814.38	5922.72
2012 I-XII	12965.31	9102.56	5743.26
2013 I	13615.32	11126.31	6161.87
II	13967.33	11336.44	6316.35
III	14418.26	12244.03	6435.58

Тайлбар:

1. АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс
2. Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс
3. Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс

Монгол Улсын Үндэсний Статистикийн Хороонд хэвлэв.

Хаяг :

14200 Улаанбаатар, Монгол Улс
Засгийн Газрын III байр, Өрөө-113

<http://www.nso.mn>

<http://www.1212.mn>

E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn

Факс: (976-11)329271

Утас: 1212,322424,326414